

ORGANIZACIJA I PROVEDBA ZAŠTITE NA RADU U ZRAČNOJ LUCI DUBROVNIK

Šapro, Luka

Master's thesis / Specijalistički diplomski stručni

2023

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **Karlovac
University of Applied Sciences / Veleučilište u Karlovcu**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:128:791070>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-11-17**

VELEUČILIŠTE U KARLOVCU
Karlovac University of Applied Sciences

Repository / Repozitorij:

[Repository of Karlovac University of Applied
Sciences - Institutional Repository](#)

zir.nsk.hr

DIGITALNI AKADEMSKI ARHIVI I REPOZITORIJ

Veleučilište u Karlovcu
Odjel sigurnosti i zaštite
Stručni diplomski studij

Luka Šapro

ORGANIZACIJA I PROVEDBA ZAŠTITE NA RADU U ZRAČNOJ LUCI DUBROVNIK

ZAVRŠNI RAD

Karlovac, 2023.

Karlovac University of Applied Sciences
Safety and Protection Department
Professional graduate study

Luka Šapro

**ORGANIZATION AND IMPLEMENTATION
OF SAFETY AT WORK IN AIRPORT
DUBROVNIK**

FINAL PAPER

Karlovac, 2023.

Veleučilište u Karlovcu
Odjel sigurnosti i zaštite
Stručni diplomski studij

Luka Šapro

ORGANIZACIJA I PROVEDBA ZAŠTITE NA RADU U ZRAČNOJ LUCI DUBROVNIK

ZAVRŠNI RAD

Mentor:
Zoran Vučinić struc.spec.oec.

Karlovac.2023.

VELEUČILIŠTE
U KARLOVCU
Karlovac University
of Applied Sciences

VELEUČILIŠTE U KARLOVCU

Stručni/ specijalistički studij : Sigurnosti i zaštite na radu

Usmjerenje: Zaštita na radu.....Karlovac, 2023.

ZADATAK ZAVRŠNOG RADA

Student: Luka Šapro.....

Matični broj: 0420420037.....

Naslov: Organizacija i provedba zaštite na radu u Zračnoj luci Dubrovnik.....

Opis zadatka:

U radu ću opisati organizaciju i provedbu zaštite na radu u Zračnoj luci u Dubrovniku. U prvom dijelu rada je opisano općenito o samom dokumentu procjene rizika, propisi i postupak na koji se izrađuje. Opisat ću osnovne podatke o Zračnoj luci Dubrovnik , te ću razraditi sve procese rada i radna mjesta po rizicima, opasnostima, štetnostima i naporima koji prijete zaposlenim radnicima.

Na kraju samog rada ću opisati organizaciju rada u Zračnoj luci Dubrovnik.

Zadatak zadan: Rok predaje rada: Predviđeni datum obrane:

12./2022

05./2023

06./2023

Mentor:

Predsjednik ispitnog povjerenstva:

Zoran Vučinić struc.spec.oec

dr.sc. Nenad Mustapić prof. struč. stud.

PREDGOVOR

Oviim putem htio bi se zahvaliti mentoru Zoranu Vučiniću struc.spec.oec na strpljenju, podršci i pomoći prilikom pisanja ovog završnog rada. Također, zahvalio bi se i svim profesorima koji su mi nesebično kroz ove 2. godine na stručnom specijalističkom studiju prenijeli dio svog znanja, a isto tako i svim ostalim djelatnicima na Veleučilištu u Karlovcu.

Posljednje, ali i ne manje važno, želim se zahvaliti svojoj obitelji i prijateljima na potpori i razumijevanju za vrijeme studiranja.

Luka Šapro

SADRŽAJ

Tema diplomskog rada je organizacija i provedba zaštite na radu u Zračnoj luci Dubrovnik. U prvom dijelu rada ću opisati općenito o samom dokumentu procjene rizika, propisi i postupak kako se izrađuje. Opisat ću osnovne podatke o Zračnoj luci Dubrovnik, te razraditi sve procese rada i radna mjesta po rizicima, opasnostima, štetnostima i naporu koji prijete zaposlenim radnicima.

Ključne riječi: organizacija, provedba, sigurnost i zdravlje, rizici, opasnosti

SUMMARY

The subject of this is the organization and implementation of occupational safety and health at Dubrovnik Airport. The first part of the paper describes in general risk assessment document itself, the regulations and the procedure that is created. Next, the basic information about Dubrovnik Airport is described, and all work processes and workplaces are elaborated according to risks, hazards, harms and efforts that threaten employed workers.

At the end of the paper, the organization of work at Dubrovnik Airport is described.

Keywords: organization, implementation, safety and health, risks, hazards

SADRŽAJ

Stranica

ZADATAK ZAVRŠNOG RADA	I
PREDGOVOR.....	II
SAŽETAK	III
SADRŽAJ	IV
1. UVOD	1
1.1. Predmet i cilj rada.....	1
1.2. Izvodi podataka i metode prikupljanja	1
2. ZRAČNA LUKA DUBROVNIK	2
2.1. Povijest razvoja luka	2
2.2. Infrastruktura luke	3
3. SUSTAV I ORGANIZACIJA ZAŠTITE NA RADU U ZRAČNOJ LUCI DUBROVNIK	5
3.1. Stručnjak ZNR.....	6
3.2. Ovlaštenik poslodavca za zaštitu na radu	9
3.3. Procjena rizika	11
3.4. Referent zaštite na radu	27
3.5. Voditelj zaštite na radu.....	29
4. PRIMJENA POSEBNIH PRAVILA ZAŠTITE NA RADU	30
4.1. Radna mjesta s posebnim uvjetima rada	30
4.2. Osposobljavanje radnika za rad na siguran način.....	38
4.3. Postavljanje sigurnosnih znakova	41
5. PRIMJENA ZAŠTITE NA RADU U PODUZEĆU ZRAČNA LUKA DUBROVNIK.....	42
5.1. Primjena osnovnih pravila zaštite na radu	42
5.2. Postupak testiranja na alkohol.....	43
5.3. Zapisnik o testiranju	44
6. ZAKLJUČAK	45
7. LITERATURA.....	46
8. PRILOZI	47
8.1. Popis slika	47
8.2. Popis tablica.....	47

1. UVOD

Zaštita na radu je osnovan i jedan od najbitnijih dijelova svakog poduzeća. U ovom radu sam opisao kako napraviti najvažniji dokument u zaštiti na radu, a to je Procjena rizika. Procjena rizika je jedan od najbitnijih dokumenata upravo zato što se na temelju njega određuju sve ostale stvari vezane za sigurnost radnika u poduzeću. Na primjer u procjeni rizika su opisani i nabrojani poslovi s posebnim uvjetima rada, te upravo na temelju toga se radnici šalju na liječničke preglede i određuje im se trajanje radnog vremena. Isto tako opisane se maksimalne težine koje radnik smije podizati kao i popis osobne zaštitne opreme za svako radno mjesto. Upravo na temelju tog popisa poslodavci nabavljaju osobnu zaštitnu opremu svojim radnicima. Upravo iz tog razloga smatram da je jedan od najbitnijih dokumenata. Upravo zato uzevši ga za temu za diplomski rad odlučio sam mu dati na važnosti kako bi se olakšao drugima postupak njegove izrade i isto tako njegovog korištenja.

1.2. Predmet i cilj rada

U teorijskom dijelu ovoga rada opisat ću organizaciju zaštite na radu u Zračnoj luci Dubrovnik. U prvom dijelu rada opisat ću sami dokument procjene rizika, propisi i postupak kako se izrađuje. Zatim ću opisati osnovne podatke o Zračnoj luci Dubrovnik, te razraditi sve procese rada i radna mjesta po rizicima, opasnostima, štetnostima i naporima koji prijete zaposlenim radnicima.

1.3. Izvori podataka i metode prikupljanja

Prilikom izrade ovog rada, podatke sam prikupljao pregledavanjem dostupne literature, tehničke dokumentacije Zračne luke Dubrovnik i ostale literature pronađene na internetskim stranicama.

2. ZRAČNA LUKA DUBROVNIK

Zračna luka Dubrovnik jedna je od devet zračnih luka u Hrvatskoj. Nalazi se u Čilipima, 22 kilometra od Dubrovnika. Prvotno je izgrađena 1936. u naselju Gruda u Konavlima. Promet je zbog Drugog svjetskog rata jedno vrijeme bio zaustavljen, a 1960. zračna je luka premještena na današnje mjesto, pored mjesta Čilipi. Tijekom srpske agresije na Hrvatsku zračna je luka u potpunosti razorena, a imovina (oprema i signalizacija) opljačkana i odvezena u Crnu Goru te postavljena u zračne luke Tivat i Podgorica. Šteta na zračnoj luci bila je procijenjena na 180 milijuna kuna.

Slika 1. Zračna Luka Dubrovnik [1]

2.1. Povijest razvoja Zračne luke Dubrovnik

Nakon oslobođenja dubrovačkog područja u listopadu 1992. zračna je luka osposobljena za promet, te je unatoč razorenoj i opljačkanoj pristanišnoj zgradi otvorena 10. prosinca 1992. slijetanjem zrakoplova pristiglog iz Zagreba. Uslijedila je obnova pristanišne zgrade koja je završena 19. travnja 1995. kada je obnovljenu zračnu luku svečano otvorio ministar prometa, pomorstva i veza Ivan Mudrić, uz nazočnost drugih hrvatskih i stranih uglednika, uključujući i predstavnike diplomatskog kora. Otvaranje je zasjenio napad srpskih terorista iz okupirane istočne Hercegovine, koji je oko 11.15 prekinuo govor premijera Nikice Valentića. Haubička

granata od 122 milimetra pala je na pistu, na udaljenosti oko 150 metara od mjesta gdje je u tijeku bila svečanost. U napadu nitko nije stradao, ali su geleri oštetili Vladin zrakoplov. Vođa istočnohercegovačkih Srba, Božidar Vučurević, komentirajući napad izjavio je za beogradske novine Vreme, među ostalim, „da nikad neće biti mirnog života u Dubrovniku”.Obnova je trajala do 2006. godine.Prvi izravni let (Boeing 767-300ER) iz SAD-a 8. lipnja 2019. stigao je iz Philadelphije u Dubrovnik nakon 28 godina. To je prvi izravni let koji povezuje Dubrovnik sa SAD-om. Dubrovačka zračna luka je nakon Zračne luke „Franjo Tuđman” i Zračne luke Split, treća najprometnija zračna luka u Hrvatskoj, a najuspješnija prema broju putnika po jednom zaposleniku (3.200 putnika na jednog zaposlenika). Rekordni promet zabilježen je 1987. godine kad je kroz dubrovačku zračnu luku prošlo 1.460.354 putnika i 2.490 tona tereta. U srpnju 2014., kroz dubrovačku zračnu luku po prvi put u povijesti prošlo je preko 300 tisuća putnika, a u kolovozu 2014. je ostvaren novi rekordni mjesečni promet od 317.184 putnika. 2019. godine je kroz zračnu luku prošlo rekordnih 2.896,227 putnika te je 2020. Godine sve naglo stalo radi pandemije Corona virus. 2022. godina je oporavka kad zračna luka bilježi 2.149.181 te bi se u ovoj sezoni s brojkama mogli približiti rekordnoj 2019. godini.

2.2. Infrastruktura Zračne luke Dubrovnik

Dubrovnik, 14.09.2017. Strabag izvodi radove na Građenju infrastrukture i suprastrukture Zračne luke Dubrovnik. Projekt građenja infrastrukture i suprastrukture Zračne Luke Dubrovnik izvodi se u Dubrovačko-neretvanskoj Županiji, u mjestu Čilipi, udaljenom 20-ak km jugoistočno od Dubrovnika. Grad s višestoljetnom poviješću zbog svoje očuvane arhitekture i povijesne baštine postao je jedna od najpoželjnijih svjetskih turističkih destinacija, a Zračna luka u sadašnjem stanju ne može prihvatiti predviđeno povećanje prometa jer su njezini kapaciteti već na granici iskorištenosti. S obzirom da na ovu destinaciju više od 65% turista dolazi zračnim putem Projekt razvoja Zračne luke Dubrovnik prepoznat je kao jedan od ključnih projekata ulaganja u infrastrukturu u Republici Hrvatskoj.

Vrijednost Ugovora iznosi 899.998.028,02 HRK, a riječ je o projektu sufinanciranom od strane Europske Unije kroz program „Europski fondovi za regionalni razvoj 2014 -

2020“. Ugovornim rokovima izvedba radova ograničena je na 24 mjeseca, a čiji je početak 14. rujna 2017. godine. Unutar zajednice Joint Venture u Projektu sudjeluju izvođači - Strabag s udjelom od 53,99% (Strabag AG i PZC Split d.d.) te Elektrocentar Petek sa udjelom 46,01%.

Radovi Projekta podijeljeni su u 5 dijelova:

Dio obuhvata 1: Infrastruktura „Landside“

Dio obuhvata 2: Interna elektroenergetska mreža

Dio obuhvata 3: Infrastruktura „Airside“

Dio obuhvata 4: Objekti suprastrukture

Dio obuhvata 5: Izgradnja solarnog sustava

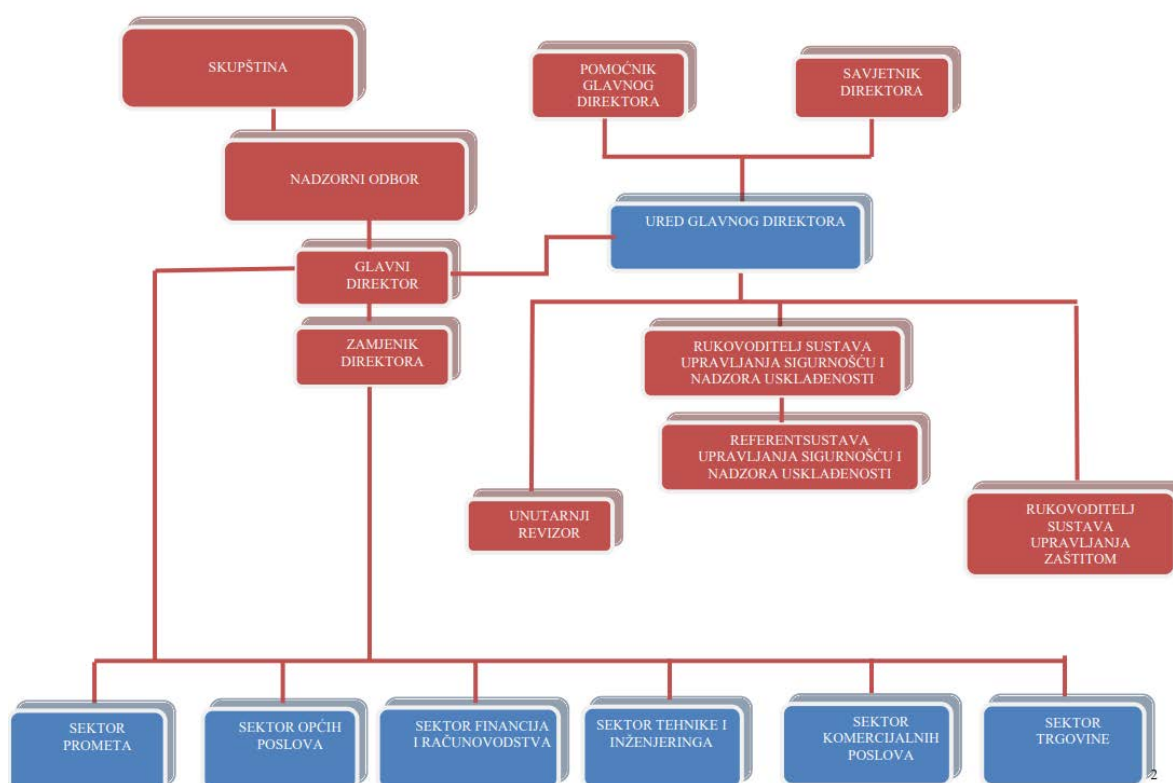

Slika 2. Infrastruktura građenja Zračne luke Dubrovnik [2]

3. SUSTAV I ORGANIZACIJA ZAŠTITE NA RADU U ZRAČNOJ LUCI U DUBROVNIKU

Unutarnje ustrojstvo

Pravilnikom o organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta Zračne luke Dubrovnik od dana 31. listopada 2016.godine uređena je organizacijska struktura Zračne luke Dubrovnik d.o.o., nazivi sektora, organizacijskih jedinica unutar svakog sektora te nazivi svih radnih mjesta.

Slika 3 . Unutarnje ustrojstvo [3]

3.1. Stručnjak zaštite na radu

Stručnjak zaštite na radu je radnik koju je poslodavac odredio za obavljanje poslova zaštite na radu i koji ispunjava propisane uvjete za obavljanje tih poslova. Obavljanje poslova zaštite na radu, u bilo kojoj djelatnosti, odgovoran je i zahtjevan posao s obzirom na količinu znanja i vještina s kojom osoba kojoj su ti zadaci povjereni mora raspolagati. Zaštita zdravlja radnika, zdravstveno osiguranje, pravni okvir, mirovinsko osiguranje, tehnički propisi.. samo su neka od područja u kojima se očekuje dobro snalaženje stručnjaka zaštite na radu.

Status stručnjaka zaštite na radu

Stručnjaci zaštite na radu najčešće su osobe koje su po svom obrazovanju završili stručni ili sveučilišni studij zaštite na radu ali također to su i inženjeri/magistri drugih struka poput strojarstva, elektrotehnike i kemije. Da bi osoba zakonski dobila status stručnjaka zaštite na radu i mogla obavljati poslove zaštite na radu, mora položiti stručni ispit pri Ministarstvu rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike. Trenutnim zakonskim i podzakonskim propisima, stručnjak zaštite na radu može biti I. i II. kategorije. Stručni ispit prijavljuje se putem SIS-1 obrasca koji je sastavni dio Pravilnika o osposobljavanju za rad na siguran način i polaganju stručnog ispita N.N. 112/14. Stručni ispit sastoji se od općeg i posebnog dijela a njihovi programi dani su u Pravilniku o osposobljavanju za rad na siguran način i polaganju stručnog ispita N.N. 112/14. Za status stručnjaka I. kategorije dovoljno je položiti samo opći dio stručnog ispita dok je za stjecanje naziva stručnjaka II. kategorije potrebno položiti opći i posebni dio stručnog ispita. Dodatno je važno spomenuti kako posebnom dijelu stručnog ispita ne može pristupiti osoba koja nema završen najmanje preddiplomski studij sa stečenim nazivom prvostupnik (baccalaureus).

Uloga stručnjaka zaštite na radu Zaštita na radu kao sustav načela, pravila, mjera, postupaka i aktivnosti te kao sastavni dio svake organizacije, za cilj ima unaprijediti stanje sigurnosti i zaštitu zdravlja radnika i drugih osoba na radu. Upravo za ostvarenje spomenutog cilja stručnjak zaštite na radu ima veliku i važnu ulogu. Kao stručna osoba osim zakonski propisanih obveza, stručnjak zaštite na radu ima trajnu ulogu promicati i podizati svijest o zaštiti na radu, stvarati sigurnu i zdravu poslovnu kulturu u svim procesima rada.

Poslovi stručnjaka zaštite na radu prema Zakonu o zaštiti na radu Odredbama članka 21. Zakona o zaštiti na radu propisani su poslovi zaštite na radu.

Članak 21. Poslovi zaštite na radu su osobito:

1. Stručna pomoć poslodavcu i njegovim ovlaštenicima, radnicima te povjerenicima radnika za zaštitu na radu u provedbi i unapređivanju zaštite na radu
2. Sudjelovanje u izradi poslovne strategije te operativnih planova i programa poslovanja poslodavca, u dijelu u kojem se moraju odnositi na zaštitu na radu, te sudjelovati u primjeni upravljačkih metoda ili tehnika za provođenje strategije.
3. Sudjelovanje u postupku izrade procjene rizika
4. Unutarnji nadzor nad primjenom pravila zaštite na radu te poticanje i savjetovanje poslodavca i njegovih ovlaštenika da otklanjaju nedostatke u zaštiti na radu utvrđene unutarnjim nadzorom
5. Prikupljanje i analiziranje podataka u vezi s nezgodama, ozljedama na radu, profesionalnim bolestima i bolestima u vezi s radom te priprema propisanih prijava ozljeda na radu i profesionalnih bolesti i izrada izvješća za potrebe poslodavca
6. Suradnja s tijelima nadležnima za poslove inspekcije rada, sa zavodom nadležnim za zaštitu zdravlja i sigurnost na rad, ovlaštenima osobama te sa specijalistom medicine rada
7. Osposobljavanje radnika, poslodavca i ovlaštenika za rad na siguran način
8. Osposobljavanje povjerenika radnika za zaštitu na radu i pomaganje u njihovom djelovanju
9. Djelovanje u odboru za zaštitu na radu kod poslodavca
10. Suradnja s poslodavcem prilikom projektiranja, građenja i rekonstrukcije građevina namijenjenih za rad, nabave radne opreme i ostalih sredstava rada, osobne zaštitne opreme i opasnih kemikalija
11. Sudjelovanje u primjeni međunarodnih certifikacijskih normi za upravljanje zaštitom na radu, kvalitetom, rizicima, društvenom odgovornošću u poslovanju i sl. kod poslodavca
12. Ostali poslovi zaštite na radu u skladu s potrebama poslodavca.

Najvažnija zadaća stručnjaka za zaštitu na radu je pružanje stručne pomoći poslodavcu i njegovim ovlaštenicima, radnicima te povjerenicima radnika za zaštitu na radu u provedbi i unapređivanju zaštite na radu. Prema tome, težište njegovih zadaća je na savjetovanju kako da se provedu određene obveze s područja zaštite na radu (koje provodi poslodavac i/ili njegov ovlaštenik) te unutarnji nadzor nad primjenom pravila zaštite na radu. [4] 3.6 Odgovornost stručnjaka zaštite na radu

Člankom 19. st. 1. Zakona o zaštiti na radu poslodavac je u fokusu po pitanju odgovornosti po pitanju sigurnosti radnika. 10 Imajući na umu poslove zaštite na radu koje su taksativno navedene u čl. 21. Zakona o zaštiti na radu (NN 71/14. i 118/14.- dalje Zakon) jasno je da se radi o stručnim poslovima. Najvažnija zadaća stručnjaka za zaštitu na radu je pružanje stručne pomoći poslodavcu i njegovim ovlaštenicima, radnicima te povjerenicima radnika za zaštitu na radu u provedbi i unapređivanju zaštite na radu. Prema tome, težište njegovih zadaća je na savjetovanju kako da se provedu određene obveze s područja zaštite na radu (koje provodi poslodavac i/ili njegov ovlaštenik) te unutarnji nadzor nad primjenom pravila zaštite na radu, a ne na tome da sam osigura provedbu propisa iz područja zaštite na radu jer za to nema uvjete (samostalnost u donošenju i provođenju odluka, financijska sredstva). Njegova odgovornost postoji, ali na razini kvalitete posla kojeg obavlja. Ukoliko poslove zaštite na radu za poslodavca obavlja ovlaštena osoba (pravna ili fizička osoba koju je ministarstvo nadležno za rad – sada Zavod za unapređivanje zaštite na radu, ovlasililo za obavljanje poslova zaštite na radu), ona, sukladno čl. 26. Zakona, odgovara za štetu na radu i u svezi s radom koju uzrokuje poslodavcu, a tada se na utvrđivanje odgovornosti primjenjuju opći propisi obveznog prava Iako stručnjak zaštite na radu nije organizator procesa rada, on može biti kazneno odgovoran po kriteriju nehaja i nehajne odgovornosti

3.2. Ovlaštenik poslodavca za zaštitu na radu

Ovlaštenik poslodavca je možda i najvažniji sudionik u procesu rada kada govorimo o zaštiti na radu i svemu onome što zaštita na radu podrazumijeva. Ovisno o organizaciji rada kod poslodavca taj isti ovlaštenik je često ključna osoba i za provođenje radnih procesa iz djelatnosti poslodavca. Navedeno se, naravno, odnosi na one poslovne organizacije koje su dovoljno velike da postoji potreba za imenovanjem ovlaštenika. Veličina poslovnog subjekta, broj zaposlenika, broj lokacija na kojima poslodavac obavlja djelatnost, raznovrsnost poslovnih operacija i sl. samo su neki od kriterija na temelju kojih se javlja potreba za imenovanjem određenog broja ovlaštenika.

U smislu Zakona o zaštiti na radu (N.N., br. 71/14., 118/14., 154/14., 94/18. i 96/18.); (u nastavku: Zakon), ovlaštenik je onaj radnik kojemu je poslodavac dao ovlaštenja za provedbu zaštite na radu i to neovisno o drugim ugovorenim poslovima. Kako Zakon i predviđa, ovlaštenje bi trebalo biti preneseno u pismenom obliku, i to unutar ovlaštenikovog djelokruga rada. Autor se u svojem dosadašnjem radu često susretao s ovlaštenicima i samim postupkom njihovog imenovanja odnosno osposobljavanja i s mnogim pitanjima i nedoumicama koje je bilo potrebno razjasniti kako poslodavcima tako i ovlaštenicima, a da bi ih se usmjerilo pa čak i ohrabrilo u njihovom budućem djelovanju. Jedno od pitanja ili pretpostavki, a koji se učestalo ponavljaju, je i pitanje odgovornosti. Nije rijedak slučaj da poslodavci rado posežu za instrumentom prenošenja ovlasti jer pogrešno shvaćaju svoju ulogu, prava i obveze te su uvjereni kako prenošenjem ovlasti na ovlaštenike prestaje njihova odgovornost. Isto tako, ovlaštenici se nerado prihvaćaju izazova iz straha da je prenošenjem ovlasti u potpunosti prenesena i odgovornost. To je pogrešno mišljenje i često ga je potrebno korigirati. U članku 19., stavku 4. Zakona jasno stoji da prenošenje ovlaštenja iz zaštite na radu ne oslobađa poslodavca odgovornosti.

Poslovi ovlaštenika

Poslovi ovlaštenika također su definirani Zakonom, i to člankom 24. Predmetni članak je prilično opsežan i nije primjereno da ga se u potpunosti citira u ovom tekstu nego samo ukratko treba napomenuti da se poslovi ovlaštenika odnose uglavnom na operativno provođenje odnosno organiziranje rada u skladu s pravilima zaštite na radu te na kontrolu primjene pravila sigurnog rada od strane radnika kao i osiguranje

ispravnih sredstava i uvjeta rada. Pođe li se od pretpostavke da su svi drugi uvjeti za rad ovlaštenika zadovoljeni odnosno da je poslodavac osigurao ovlašteniku uvjete za rad, da ovlaštenik želi i pridaje pozornost pravilima zaštite na radu prilikom planiranja i provođenja radnih procesa ostaje pitanje njegovih kompetencija. Kada se govori o kompetencijama, onda se to prvenstveno odnosi na to raspolaže li ovlaštenik s dovoljno znanja iz područja zaštite na radu, SIGURNOST 61 (4) 387 - 390 (2019) 387 pravila sigurnog rada, a u konačnici i pravila struke da bi kvalitetno mogao obavljati svoje poslove.

Osposobljavanje ovlaštenika

U svrhu stjecanja kompetencija za obavljanje poslova ovlaštenika, zakonodavac je predvidio osposobljavanje te je donesen i Pravilnik o osposobljavanju iz zaštite na radu i polaganju stručnog ispita (N.N., br. 112/14.); (u nastavku: Pravilnik). Navedenim aktom, među ostalim, uređen je način provođenja osposobljavanja ovlaštenika te program osposobljavanja, trajanje osposobljavanja kao i obveza ponovnog osposobljavanja, i to svakih pet godina. Pravilnikom je predviđeno da osposobljavanje provode stručnjaci zaštite na radu I. i II. stupnja ili sam poslodavac odnosno stručnjaci II. stupnja ako se osposobljavanje provodi putem osoba ovlaštenih za poslove zaštite na radu. Program osposobljavanja je sastavni dio Pravilnika i sastoji se od sedam točaka (tema) koje bi tijekom osposobljavanja svaki ovlaštenik trebao svladati.

Navedene teme su:

1. Osnovni pojmovi iz zaštite na radu,
2. Procjena rizika,
3. Osposobljavanje iz zaštite na radu,
4. Obveze i prava poslodavca, radnika i ovlaštenika radnika za zaštitu na radu,
5. Poslovi zaštite na radu,
6. Posebni propisi ovisno o djelatnosti poslodavca,
7. Posljedice neprovođenja zaštite na radu za poslodavca. Na prvi pogled, osposobljavanje prema navedenom programu nije teško niti zahtjevno, te bi se autor usudio reći niti izazovno, a činjenica je da nije niti isto za sve djelatnosti. Izazovno podjednako za onoga koji provodi osposobljavanje kao i za onoga koji mora svladati predviđene teme. No, ako se pomnjivo pogleda popis tema i zadrži se malo dulje na

temi broj 6 (Posebni propisi ovisno o djelatnosti poslodavca), onda se može zaključiti da se popis tema i sadržaja može i višestruko povećati, naravno opet ovisno o djelatnosti poslodavca. Odabir tema koje nisu specificirane u Pravilniku, odabir ili izrada edukacijskih materijala kao i samo provođenje osposobljavanja, najčešće je zadatak stručnjaka zaštite na radu, a samo ponekad i samog poslodavca. Autor mora priznati da u svojem dosadašnjem radu nikad nije naišao na primjer da je poslodavac sam provodio osposobljavanje, ali s obzirom da je zakonodavac predvidio tu mogućnost, vjerojatno postoje i takvi slučajevi.

Kada je izolatorski lanac pričvršćen na mjesto pričvršćivanja, monter znakovima prikazuje pilotu da može spustiti lanac te tako osloboditi trake za vezanje tereta kojima je vezan taj dio izolatorskog lanca te nakon toga pilot prinosi drugom monteru njegov dio izolatorskog lanca te nakon toga pilot prinosi drugom monteru njegov dio lanca kako bi ga mogao pričvrstiti. Nakon što je pričvršćen i drugi dio izolatorskog lanca, pilot može popustiti izolatorski lanac kako bi mogao osloboditi trake za podizanje tereta kojima je vezan.

3.3. Procjena rizika

Procjena rizika je postupak kojim se utvrđuje razina opasnosti, štetnosti i napora u smislu nastanka ozljede na radu, profesionalne bolesti, bolesti u svezi s radom, te poremećaja u procesu rada koji bi mogao izazvati štetne posljedice za sigurnost i zdravlje radnika. Člankom 18. Zakona o zaštiti na radu zakonodavac je poslodavcu propisao obvezu procjene rizika za sve poslove koje obavlja, uzimajući u obzir njihovu prirodu, osobe na radu, osobito u odnosu na sredstva rada, radni okoliš, tehnologiju, fizikalne štetnosti, kemikalije, odnosno biološke agense koje koristi, uređenje mjesta rada, organizaciju procesa rada, jednoličnost rada, statodinamičke i psihofiziološke napore, rad s nametnutim ritmom, rad po učinku u određenom vremenu (normirani rad), noćni rad, psihičko radno opterećenje i druge rizike koji su prisutni, radi sprječavanja ili smanjenja rizika.

Pravilnikom o izradi procjene rizika (N.N. 112/14) propisani su uvjeti, način i metoda izrade procjene rizika, obvezni sadržaji obuhvaćeni procjenom i podaci na kojima se procjena rizika temelji te klasifikaciju opasnosti, štetnosti i napora na radu i u vezi s radom. Pri procjeni rizika obvezno sudjeluju radnici, odnosno njihovi

predstavnicima, ovlaštenicima i stručnjacima zaštite na radu, a poslodavac po potrebi uključuje i stručnjake iz pojedinih područja.

Postupak procjene rizika sastoji se od:

1. Prikupljanja podataka na mjestu rada,
2. Analize i procjene prikupljenih podataka što uključuje: utvrđivanje opasnosti, štetnosti i napora; procjenjivanje opasnosti, štetnosti i napora; utvrđivanje mjera za uklanjanje odnosno smanjivanje razine opasnosti, štetnosti i napora,
3. Plana mjera za uklanjanje odnosno smanjivanje razine opasnosti, štetnosti i napora koji sadrži: rokove, ovlaštenike odgovorne za provedbu mjera, način kontrole nad provedbom mjera,
4. Dokumentiranja procjene rizika.

Prikupljanje podataka na mjestu rada uključuje:

1. Poslove koji se obavljaju na mjestu rada,
2. Broj radnika koji obavljaju iste poslove,
3. Mjesta rada gdje se poslovi obavljaju,
4. Uređenje mjesta rada,
5. Popis radne opreme,
6. Popis fizikalnih, kemijskih i bioloških štetnosti,
7. Organizaciju rada i raspored radnog vremena.

Obvezni prilozi za procjenu rizika:

1. Sigurnosni podaci izvora fizikalnih štetnosti, kemikalija, bioloških agensa,
2. Popis radne opreme koja se koristi pri obavljanju poslova,
3. Popis osobne zaštitne opreme za poslove kod kojih se mora upotrebljavati,
4. Popis potrebnih ispitivanja,
5. Popis poslova s posebnim uvjetima rada.

U sljedećim tablicama su prikazani sigurnosni podaci izvora fizikalnih štetnosti , kemikalija ,odnosno agensa koji se koriste.

Tablica 1. Izvori fizikalnih štetnosti

Red.br.	Fizikalne štetnosti	izvor
1.	buka (kontinuirana, diskontinuirana)	radna oprema
2.	Vibracije (koje se prenose na cijelo tijelo)	radna oprema
3.	Nepovoljni klimatski i mikroklimatski uvjeti (rad na otvorenom, vrući okoliš, visoka vlažnost)	radna oprema, rad na otvorenom
4.	neionizirajuće zračenje (toplinsko zračenje, UV zračenje)	aparati za zavarivanje
5.	ionizirajuće zračenje (rendgensko zračenje)	rendgen uređaj

Tablica 2. Izvori kemikalija

Red.br.	KEMIKALIJA
1.	Ekstra lako lož ulje
2.	Eurodisel
3.	Eurosuper 95
5.	Propan - butan
6.	Sredstvo za odmrzavanje zrakoplova
7.	Hydrex
8.	Petrosil
11.	Dušik
12.	Medicinski kisik
13.	CO ₂
14.	Argon
15.	Acetilen
16.	Kisik
17.	Boje i lakovi
18.	Razrjeđivač
19.	Motorna ulja
20.	Pesticidi

Tablica 3. Popis radne opreme

Br.	Naziv	Proizvođač
1.	EL. AGREGAT HOUCHIN EL-1	HOUCHIN
2.	TRAKA MULAG TT-9	MULAG FAHRZEUGWERK HEINZ WOSSNER GMBH
3.	AVIO-STEPENICE SAMOHODNE TIPS SS-6	TIPS
4.	AVIO-STEPENICE SAMOHODNE TIPS SS-5	TIPS
5.	AVIO-STEPENICE VUČNE-MALE SVM-5	TIPS
6.	EL. AGREGAT HITZINGER EL-5	HITZINGER
7.	EL. AGREGAT HITZINGER EL-6	HITZINGER
8.	AVIO-STEPENICE VUČNE-MALE SVM-6	TIPS
9.	TRAKTOR HARLAN TV-5 (MOBILNA NAFTNA PUMPA)	HARLAN CORPORATION
10.	EL. AGREGAT HITZINGER EL-7	HITZINGER
11.	EL. AGREGAT HITZINGER EL-8	HITZINGER
12.	TRAKTOR HARLAN TV-6 (DU 160 FG)	HARLAN CORPORATION
13.	TRAKTOR HARLAN TV-22	HARLAN CORPORATION
14.	EL. AGREGAT HITZINGER EL-9	HITZINGER
15.	TRAKTOR HARLAN TV-23	HARLAN CORPORATION
16.	TRAKTOR HARLAN TV-24	HARLAN CORPORATION
17.	ZR.STARTER GARRETT ZS-2	HONEYWELL AEROSPACE GMBH
18.	TRAKTOR HARLAN TV-25	HARLAN CORPORATION
19.	ZR. STARTER GARRETT ZS-3	HONEYWELL AEROSPACE GMBH
20.	TRAKTOR FERGUSON TV-1	IMT
21.	TRAKTOR FERGUSON TV-3	IMT
22.	TRAKTOR FERGUSON TV-2	IMT
23.	TRAKTOR TORPEDO TV-4	TORPEDO
24.	TRAKTOR EUROCAR TV-10	EUROCAR
25.	TRAKTOR EUROCAR TV-11	EUROCAR
26.	TRAKTOR HARLAN TV-12	HARLAN CORPORATION
27.	TRAKTOR HARLAN TV-13	HARLAN CORPORATION
28.	TRAKTOR HARLAN TV-14	HARLAN CORPORATION
29.	TRAKTOR HARLAN TV-15	HARLAN CORPORATION
30.	KOTAO 1 - VIESSMAN	VIESSMANN
31.	KOTAO 2 - VIESSMAN	VIESSMANN
32.	TRAKTOR ATA LEPROTTOTV8	ATA MODENA
33.	TRAKTOR HARLAN TV-16	HARLAN CORPORATION
34.	TRAKTOR HARLAN TV-17	HARLAN CORPORATION
35.	TRAKTOR ATA LEPROTTO TV-9	ATA MODENA
36.	KOTAO 3 - VIESSMAN	VIESSMANN
37.	TRAKTOR HARLAN TV-18	HARLAN CORPORATION
38.	TRAKTOR HARLAN TV-19	HARLAN CORPORATION
39.	TRAKTOR MAFI TV-20	MAFI TRANSPORT SYSTEME GMBH
40.	TRAKTOR MERCURY 1 VZ-5	MERCURY

41.	TRAKA MULAG TT-4	MULAG FAHRZEUGWERK HEINZ WOSSNER GMBH
42.	TRAKA MULAG TT-5	MULAG FAHRZEUGWERK HEINZ WOSSNER GMBH
43.	TRAKA MULAG TT-6	MULAG FAHRZEUGWERK HEINZ WOSSNER GMBH
44.	TRAKA TIPS TT-8	TIPS
45.	UTOVARIVAC KONTEJNERA TREPPEL LL-2	TREPPEL GMBH
46.	VILIČAR FENDT VI-1	FENDT
47.	VILIČAR STILL VI-2	STILL GMBH HAMBURG
48.	AVIO-STEPENICE SAMOHODNE TIPS SS-1	TIPS
49.	AVIO-STEPENICE SAMOHODNE TIPS SS-2	TIPS
50.	AVIO-STEPENICE SAMOHODNE TIPS SS-3	TIPS
51.	AVIO-STEPENICE SAMOHODNE TIPS SS-4	TIPS
52.	CISTERNA ZA FEKALIJE EUROCAR CF-3	EUROCAR
53.	CISTERNA ZA PIT.VODU EUROCAR CV-2	EUROCAR
54.	SREDSTVO ZA VUČU ZRAKOPLOVA GOLDHOFER VZ-8	GOLDHOFER
55.	RUČNI EL-HIDR VILIČAR JUNGHEINRICH VI-10	JUNGHEINRICH
56.	RUČNI EL-HIDR VILIČAR JUNGHEINRICH VI-11	JUNGHEINRICH
57.	AUTOBUS NEOPLAN AUT-2	NEOPLAN
58.	AUTOBUS NEOPLAN AUT-3	NEOPLAN
59.	ČISTAČ RCM ČI-2	NEPOZNAT
60.	VOZILO HANDICAP MALLAGHAN HAN-2	MALLAGHAN
61.	CATERING MAN CAT-1	FFG FALKENRIED GMBH
62.	FORD VRTLARI POM-12	FORD
63.	RADIONA FORD POM-5	FORD
64.	TRAKTOR VALTRA TV-26	VALTRA
65.	TRAKTOR DEUTZ-FAHR TV-7	DEUTZ-FAHR
66.	FORD ČISTAČICE POM-3	FORD
67.	VATROGASNO VOZILO OSHKOSH VAT-4	OSHKOSH TRUCK CORP.
68.	VATROGASNO VOZILO MAN- ZIEGLER VAT-2	ZIEGLER ALBERT GMBH
69.	FORD TRANSIT SANITET DU495 0	FORD
70.	CISTERNA ZA FEKALIJE TIPS CF4	NEPOZNAT
71.	UTOVARIVAČ KONTEJNERA TREPPEL LL-4	TREPPEL GMBH
72.	ŠKODA PICK UP POM-8	ŠKODA

73.	AVIO-STEPENICE VUČNE-MALE SVM-3	TIPS
74.	AVIO-STEPENICE VUČNE-MALE SVM-4	TIPS
75.	FORD ČISTAČICE POM-1	FORD
76.	AUTOBUS NEOPLAN AUT-4	NEOPLAN
77.	EL-HIDR. VILIČAR JUNGHEINRICH VI-7	JUNGHEINRICH
78.	FORD ČISTAČICE POM-2	FORD
79.	AVIO-STEPENICE VUČNE-SREDNJE SVS-1	TIPS
80.	AVIO-STEPENICE VUČNE-SREDNJE SVS-2	TIPS
81.	AVIO-STEPENICE VUČNE-SREDNJE SVS-3	TIPS
82.	AVIO-STEPENICE VUČNE-SREDNJE SVS-5	TIPS
83.	AVIO-STEPENICE VUČNE-SREDNJE SVS-6	TIPS
84.	AVIO-STEPENICE VUČNE-SREDNJE SVS-8	TIPS
85.	AVIO-STEPENICE VUČNE-SREDNJE SVS-9	TIPS
86.	AVIO-STEPENICE VUČNE-VELIKE SVV-1	TIPS
87.	AVIO-STEPENICE VUČNE-VELIKE SVV-2	TIPS
88.	AVIO-STEPENICE VUČNE-VELIKE SVV-3	TIPS
89.	AVIO-STEPENICE VUČNE-VELIKE SVV-4	TIPS
90.	AUTOBUS NEOPLAN AUT-5	NEOPLAN
91.	SREDSTVO ZA VUČU ZRAKOPLOVA TITAN VZ-1	DEUTZ
92.	SREDSTVO ZA VUČU ZRAKOPLOVA GOLDHOFER VZ-2	PERKINCS
93.	SREDSTVO ZA VUČU ZRAKOPLOVA LEKTRO VZ-3	NEPOZNAT
94.	UTOVARIVAČ KONTEJNERA TREPEL LL-3	TREPEL GMBH
95.	RUČNI EL-HIDR VILIČAR STILLVI3	STILL GMBH HAMBURG
96.	RUČNI EL-HIDR. VILIČAR STILL VI-4	STILL GMBH HAMBURG
97.	AUTOBUS NEOPLAN AUT-6	NEOPLAN
98.	AUTOBUS NEOPLAN AUT-7	NEOPLAN
99.	RUČNI EL-HIDR VILIČAR JUNGHEINRICH VI-8	JUNGHEINRICH
100.	CISTERNA ZA FEKALIJE SCHRADER CF-5	SCHRADER

101.	DOLAZNI SUSTAV TRANSPORTA PRTLJAGE "VDL" - LINIJA "3"	VAN DER LANDE
102.	RASHLADNI AGREGAT 4 - TRANE	TRANE
103.	ZR. STARTER RHEINMETALL ZS-4	RHEINMETAL
104.	RUČNI EL-HIDR VILIČAR JUNGHEINRICH VI-9	JUNGHEINRICH
105.	SREDSTVO ZA VUCU ZRAKOPLOVA LEKTRO VZ-6	LEKTRO
106.	EL. AGREGAT HOUCHIN EL-2	HOUCHIN
107.	TRAKTOR HARLAN TV-29	HARLAN CORPORATION
108.	TRAKTOR HARLAN TV-28	HARLAN CORPORATION
109.	TRAKTOR FERGUSON TV-27	IMT
110.	ČISTAČ PISTE HAKO 1200 ČI-8	HAKO
111.	AUTOBUS COBUS AUT-1	COBUS
112.	SREDSTVO ZA VUČU	GOLDHOFER
113.	TRAKA MULAG TT-1	MULAG FAHRZEUGWERK HEINZ WOSSNER GMBH
114.	TRAKA MULAG TT-2	MULAG FAHRZEUGWERK HEINZ WOSSNER GMBH
115.	CATERING MERCEDES CAT-2	TREPEL GMBH
116.	TRAKA MULAG TT-10	MULAG FAHRZEUGWERK HEINZ WOSSNER GMBH
117.	TRAKA MULAG TT-12	MULAG FAHRZEUGWERK HEINZ WOSSNER GMBH
118.	TRAKA MULAG TT-11	MULAG FAHRZEUGWERK HEINZ WOSSNER GMBH
119.	ČISTAČ PISTE HAKO CITYMASTER 90 ČI-6	HAKO
120.	AMBULANTNI LIFT MALLAGHAN HAN-1	MALLAGHAN
121.	RUČNI EL-HIDR VILIČAR STILL VI-6	STILL GMBH HAMBURG
122.	AMBULANTNI LIFT TREPEL HAN-3	TREPEL GMBH
123.	SREDSTVO ZA VUČU ZRAKOPLOVA GHH VZ-4	GHH
124.	CISTERNA ZA PITKU VODU STAYER CV-1	STAYER
125.	VOZILO ZA ODLEĐIVANJE FIAT DE-ICE 1	FIAT AUTO S.P.A
126.	CATERING FIAT IVECO CAT-3	FIAT AUTO S.P.A
127.	AVIO-STEPENICE SAMOHODNE TIPS SS-7	TIPS
128.	AVIO-STEPENICE SAMOHODNE TIPS SS-8	TIPS
129.	TRAKA TIPS TT-7	TIPS
130.	AVIO-STEPENICE SAMOHODNE TIPS SS-9	TIPS
131.	AVIO-STEPENICE SAMOHODNE	TIPS

	TIPS SS-10	
132.	TRAKTOR HARLAN TV-30	HARLAN CORPORATION
133.	TRAKTOR HARLAN TV-31	HARLAN CORPORATION
134.	TRAKTOR HARLAN TV-32	HARLAN CORPORATION
135.	TRAKTOR HARLAN TV-33	HARLAN CORPORATION
136.	TRAKTOR HARLAN TV-34	HARLAN CORPORATION
137.	TRAKTOR HARLAN TV-35	HARLAN CORPORATION

Tablica 4. Popis osobne zaštitne opreme

Vrsta poslova:	Popis osobne zaštitne opreme:
<ul style="list-style-type: none"> Referent za vođenje i asistenciju putnicima 	<ul style="list-style-type: none"> Zaštitni čepići za sluh HRN EN 352-2:2002 Zaštitna odjeća – Zaštita od kiše HRN EN 343:2008
<ul style="list-style-type: none"> Vozač autobusa Kontrolor opsluživanja 	<ul style="list-style-type: none"> Zaštitni čepići za sluh HRN EN 352-2:2002 Zaštitna odjeća – Zaštita od kiše HRN EN 343:2008
<ul style="list-style-type: none"> Čistačica / čistač - rukovatelj strojem za čišćenje 	<ul style="list-style-type: none"> Zaštitni radni mantil HRN EN 510:2001 Zaštitne cipele HRN EN ISO 20347 Zaštitne gumene rukavice HRN EN 420:2004/ AC:2007
<ul style="list-style-type: none"> Zapovjednik vatrogasne smjene Zrakoplovni vatrogasac – vozač Zrakoplovni vatrogasac Zrakoplovni vatrogasac – rukovatelj aerodromskom opremom 	<ul style="list-style-type: none"> Zaštitna odjeća za vatrogasce HRN EN 469:2006 Zaštitne rukavice za vatrogasce HRN EN 659:2008 Obuća za vatrogasce HRN EN 15090:2007 Zaštitni čepići za sluh HRN EN 352-2:2002 Zaštitne cipele HRN EN ISO 20347
<ul style="list-style-type: none"> Voditelj smjene tehničkog prihvata Voditelj smjene transporta 	<ul style="list-style-type: none"> Zaštitni čepići za sluh HRN EN 352-2:2002 Zaštitne cipele HRN EN ISO 20347 Zaštitna odjeća – Zaštita od kiše HRN EN 343:2008
<ul style="list-style-type: none"> Referent za navođenje zrakoplova 	<ul style="list-style-type: none"> Antifon EN 352-1 SNR 34dB Zaštitne cipele HRN EN ISO 20347

Vrsta poslova:	Popis osobne zaštitne opreme:
<ul style="list-style-type: none"> • Rukovatelj aerodromskom opremom • Rukovatelj aerodromskom sanitarnom opremom • Nadzornik ukrcaja / iskrcaja zrakoplova • Rukovatelj teretom 	<ul style="list-style-type: none"> - Zaštitni čepići za sluh HRN EN 352-2:2002 - Zaštitne cipele HRN EN ISO 20347 - Zaštitni prsluk za zimu HRN EN 342:2005 - Zaštitne kožne rukavice HRN EN 388:2004 - Zaštitna odjeća -- Zaštita od kiše HRN EN 343:2008
<ul style="list-style-type: none"> • Automehaničar • Autoelektričar • Autolakirer/ Autolimar 	<ul style="list-style-type: none"> - Zaštitno radno odijelo, kombinezon HRN EN 510:2001 - Zaštitne cipele s zaštitom prstiju 200 J HRN EN ISO 20345:2007 - Zaštitni prsluk za zimu HRN EN 342:2005 - Zaštitne kožne rukavice HRN EN 388:2004,
<ul style="list-style-type: none"> • Radnik na održavanju objekta • Radnik na održavanju infrastrukture 	<ul style="list-style-type: none"> - Zaštitno radno odijelo-kombinezon HRN EN 510:2001 - Zaštitne kacige HRN EN 13087-1:2001 - Zaštitne cipele s zaštitom prstiju 200 J HRN EN ISO 20345:2007 - Zaštitni prsluk za zimu HRN EN 342:2005 - Zaštitne rukavice HRN EN 388:2004, HRN EN 420:2004/ AC:2007 - Pojas za rad na visini HRN EN 361:2008 - Zaštitna kaciga HRN EN 397:2001
<ul style="list-style-type: none"> • Poslovođa hortikulturnog održavanja • Vrtlar – rukovatelj opremom 	<ul style="list-style-type: none"> - Zaštitna odjeća za radnike koji rukuju motornim pilama HRN EN 381-1:2001 - Sigurnosna obuća otporna na zarezivanje lančanom pilom HRN EN ISO 17249:2004 - Rukavice za zaštitu od mehaničkih rizika HRN EN 388:2004
<ul style="list-style-type: none"> • Poslovođa energetike • Poslovođa energetike • Energetičar • Elektroničar • Mehatroničar • Strojari – kotlar 	<ul style="list-style-type: none"> - Električka izolacijska obuća za rad u postrojenjima niskog napona HRN EN 50321:2008 - Rad pod naponom -- Rukavice od izolacijskog materijala HRN EN 60903:2007 - Osobna zaštitna oprema protiv pada s visine -- Pojasi za cijelo tijelo HRN EN 361:2008
<ul style="list-style-type: none"> • Skladištar evidentičar u komercijali 	<ul style="list-style-type: none"> - Zaštitni radni mantil HRN EN 510:2001 - Zaštitne cipele s zaštitom prstiju 200 J HRN EN ISO 20345:2007 - Zaštitne rukavice HRN EN 388:2004,

Tablica 5. Popis potrebnih ispitivanja

PRILOG PROCJENI RIZIKA br. 4	
Red. br.	Popis potrebnih ispitivanja
1.	Ispitivanje radne opreme
2.	Ispitivanje električne instalacije
3.	Ispitivanje radnog okoliša <ul style="list-style-type: none"> • elektro radionica (<i>mikroklimu, buku i osvjetljenost</i>) • radionica strojne obrade (<i>mikroklimu, buku i osvjetljenost</i>) • mehanička radionica (<i>mikroklimu, buku i osvjetljenost</i>) • bravarsko mehanička radionica (<i>mikroklimu, buku i osvjetljenost</i>) • sortirnica (<i>mikroklimu, aerozagađenje, buku i osvjetljenost</i>)
4.	Ispitivanje protupanične rasvjete
5.	Ispitivanje gromobranskih instalacija
6.	Ispitivanje hidrantske instalacije
7.	Ispitivanje vatrodojavne instalacije
8.	Ispitivanje protupožarnih zaklopki
9.	Ispitivanje vatrootpornih vrata
10.	Ispitivanje tipkala za daljinsko isključivanje
11.	Ispitivanje funkcionalnosti plinodetekcije
12.	Pokretne stepenice
13.	Avio mostovi

Tablica 6. Popis poslova s posebnim uvjetima rada

	Popis poslova	Mjesto s posebnim uvjetima rada
1.	Referent za vođenje i asistenciju putnicima	Članak 3. točka 19. Pravilnika o poslovima s posebnim uvjetima rada, sukladno Pravilniku o stručnom osposobljavanju zaposlenika i drugih ugovorenih djelatnika aerodroma, pružatelja zemaljskih usluga i korisnika usluga aerodroma koji samostalno obavljaju zemaljske usluge (7/13)
2.	Vozač autobusa	Članak 3. točka 19. Pravilnika o poslovima s posebnim uvjetima rada sukladno Zakonu o sigurnosti prometa na cestama (NN 67/08, 48/10, 74/11, 80/13, 158/13, 92/14 i 64/15)
3.	Voditelj smjene transporta	Članak 3. točka 2. i 18. Pravilnika o poslovima s posebnim uvjetima rada te točka 19. istog Pravilnika sukladno Zakonu o sigurnosti prometa na cestama (NN 67/08, 48/10, 74/11, 80/13, 158/13 i 92/14)
4.	Čistačica / čistač - rukovatelj strojem za čišćenje	Članak 3. točke 2. Pravilnika o poslovima s posebnim uvjetima rada
5.	Kontrolor opsluživanja	Članak 3. točka 19. Pravilnika o poslovima s posebnim uvjetima rada, sukladno Pravilniku o stručnom osposobljavanju zaposlenika i drugih ugovorenih djelatnika aerodroma, pružatelja zemaljskih usluga i korisnika usluga aerodroma koji samostalno obavljaju zemaljske usluge (7/13)
6.	Zapovjednik vatrogasne smjene	Članak 3. točka 14. Pravilnika o poslovima s posebnim uvjetima rada
7.	Zrakoplovni vatrogasac – vozač	Članak 3. točka 14. i 18. (prilog Pravilnika točka 18.) Pravilnika o poslovima s posebnim uvjetima rada, te točka 19. istog Pravilnika sukladno Zakonu o sigurnosti prometa na cestama (NN 67/08, 48/10, 74/11, 80/13, 158/13 i 92/14)
8.	Zrakoplovni vatrogasac	Članak 3. točka 14. i 18. (prilog Pravilnika točka 19.) Pravilnika o poslovima s posebnim uvjetima rada
9.	Voditelj smjene tehničkog prihvata	Članak 3. točka 2. i 6. Pravilnika o poslovima s posebnim uvjetima rada
10.	Referent za navođenje zrakoplova	Članak 3. točka 2., 6. i 18. (prilog Pravilnika točka 19.) Pravilnika o poslovima s posebnim uvjetima rada
11.	Zrakoplovni vatrogasac – rukovatelj aerodromskom opremom 1	Članak 3. točka 2., 14. i 18. (prilog Pravilnika točka 19.) Pravilnika o poslovima s posebnim uvjetima rada te točka 19. istog Pravilnika sukladno Zakonu o sigurnosti prometa na cestama (NN 67/08, 48/10, 74/11, 80/13, 158/13 i 92/14)

12.	Zrakoplovni vatrogasac – rukovatelj aerodromskom opremom 2	Članak 3. točka 2., 14. i 18. (prilog Pravilnika točka 19.) Pravilnika o poslovima s posebnim uvjetima rada te točka 19. istog Pravilnika sukladno Zakonu o sigurnosti prometa na cestama (NN 67/08, 48/10, 74/11, 80/13, 158/13 i 92/14)
13.	Rukovatelj aerodromskom opremom 1	Članak 3. točka 2. i 18. (prilog Pravilnika točka 18.) Pravilnika o poslovima s posebnim uvjetima rada te točka 19. istog Pravilnika sukladno Zakonu o sigurnosti prometa na cestama (NN 67/08, 48/10, 74/11, 80/13, 158/13 i 92/14)
14.	Rukovatelj aerodromskom opremom 2	Članak 3. točka 2. i 18. (prilog Pravilnika točka 18.) Pravilnika o poslovima s posebnim uvjetima rada te točka 19. istog Pravilnika sukladno Zakonu o sigurnosti prometa na cestama (NN 67/08, 48/10, 74/11, 80/13, 158/13 i 92/14)
15.	Rukovatelj aerodromskom sanitarnom opremom	Članak 3. točka 2. i 18. (prilog Pravilnika točka 18.) Pravilnika o poslovima s posebnim uvjetima rada te točka 19. istog Pravilnika sukladno Zakonu o sigurnosti prometa na cestama (NN 67/08, 48/10, 74/11, 80/13, 158/13 i 92/14)
16.	Nadzornik ukrcaja / iskrcaja zrakoplova	Članak 3. točka 2. i 18. (prilog Pravilnika točka 18.) Pravilnika o poslovima s posebnim uvjetima rada te točka 19. istog Pravilnika sukladno Zakonu o sigurnosti prometa na cestama (NN 67/08, 48/10, 74/11, 80/13, 158/13 i 92/14)
17.	Rukovatelj teretom 1	Članak 3. točke 16. i 18. (prilog Pravilnika točka 18. i 19.) Pravilnika o poslovima s posebnim uvjetima rada
18.	Rukovatelj teretom 2	Članak 3. točke 16. i 18. (prilog Pravilnika točka 18. i 19.) Pravilnika o poslovima s posebnim uvjetima rada
19.	Specijalist za poslove zaštitnih pregleda	Članak 3. točka 19. Pravilnika o poslovima s posebnim uvjetima rada, sukladno Zakonu o privatnoj zaštiti (NN 68/03, 31/10 i 139/10)
20.	Nadzornik zaštitnog pregleda predane prtljage	Članak 3. točka 19. Pravilnika o poslovima s posebnim uvjetima rada, sukladno Zakonu o privatnoj zaštiti (NN 68/03, 31/10 i 139/10)
21.	Referent za zaštitne preglede	Članak 3. točka 19. Pravilnika o poslovima s posebnim uvjetima rada, sukladno Zakonu o privatnoj zaštiti (NN 68/03, 31/10 i 139/10)
22.	Zaštitar	Članak 3. točka 19. Pravilnika o poslovima s posebnim uvjetima rada, sukladno Zakonu o privatnoj zaštiti (NN 68/03, 31/10 i 139/10)
23.	Čuvar	Članak 3. točka 19. Pravilnika o poslovima s posebnim uvjetima rada, sukladno Zakonu o privatnoj zaštiti (NN 68/03, 31/10 i 139/10)
24.	Poslovođa strojarne i transportnih sustava	Članak 3. točka 2., 4. i 17. Pravilnika o poslovima s posebnim uvjetima rada

25.	Strojar – kotlar 1	Članak 3. točka 2., 4. i 17. Pravilnika o poslovima s posebnim uvjetima rada
26.	Strojar – kotlar 2	Članak 3. točka 2., 4. i 17. Pravilnika o poslovima s posebnim uvjetima rada
27.	Automehaničar 1	Članak 3. točka 1., 2., 16. i 17. Pravilnika o poslovima s posebnim uvjetima rada
28.	Automehaničar 2	Članak 3. točka 1., 2., 16. i 17. Pravilnika o poslovima s posebnim uvjetima rada
29.	Autoelektričar 1	Članak 3. točka 2. i 17. Pravilnika o poslovima s posebnim uvjetima rada
30.	Autoelektričar 2	Članak 3. točka 2. i 17. Pravilnika o poslovima s posebnim uvjetima rada
31.	Autolakirer/ Autolimar	Članak 3. Točka 1, 16, 18. (prilog Pravilnika točka 23, 41, 50. i 51.) Pravilnika o poslovima s posebnim uvjetima rada
32.	Bravar – kovinotokar	Članak 3. točka 16. i 18. (prilog Pravilnika točka 23. i 41.) Pravilnika o poslovima s posebnim uvjetima rada
33.	Tehničar za gospodarenje otpadom i rad na sustavima vodoopskrbe i odvodnje	Članak 3. točka 16. i 18. (prilog Pravilnika točka 56.) Pravilnika o poslovima s posebnim uvjetima rada
34.	Radnik na održavanju objekta	Članak 3. točka 16. i 17. Pravilnika o poslovima s posebnim uvjetima rad
35.	Radnik na održavanju infrastrukture	Članak 3. točka 16. i 17. Pravilnika o poslovima s posebnim uvjetima rad
36.	Poslovođa hortikulturnog održavanja	Članak 3. točka 18. (prilog Pravilnika točka 18.) Pravilnika o poslovima s posebnim uvjetima te točka 19. istog Pravilnika sukladno Pravilniku o uspostavi aktivacijskog okvira za postizanje održive uporabe pesticida (NN 142/12) za radnike koji koriste pesticide
37.	Vrtlar– rukovatelj opremom	Članak 3. točke 1. i 18 (prilog Pravilnika točka 18.) Pravilnika o poslovima s posebnim uvjetima za radnike koji rukuju lančanom motornom pilom, te točka 19. istog Pravilnika sukladno Pravilniku o uspostavi aktivacijskog okvira za postizanje održive uporabe pesticida (NN 142/12) za radnike koji koriste pesticide
38.	Poslovođa energetike	Članak 3. točka 2., 10. i 17. Pravilnika o poslovima s posebnim uvjetima rada
39.	Energetičer 1	Članak 3. točka 2., 10. i 17. Pravilnika o poslovima s posebnim uvjetima rada
40.	Energetičer 2	Članak 3. točka 2., 10. i 17. Pravilnika o poslovima s posebnim uvjetima rada
41.	Poslovođa elektronike	Članak 3. točka 2., 10. i 17. Pravilnika o poslovima s posebnim uvjetima rada

42.	Elektroničar 1	Članak 3. točka 2., 10. i 17. Pravilnika o poslovima s posebnim uvjetima rada
43.	Elektroničar 2	Članak 3. točka 2., 10. i 17. Pravilnika o poslovima s posebnim uvjetima rada
44.	Skladištar evidentičar u komercijali	Članak 3. točka 7. Pravilnika o poslovima s posebnim uvjetima rada, te točka 19. istog Pravilnika sukladno Zakonu o zapaljivim tekućinama i plinovima (NN 108/95 i 56/10)
45.	Skladišter u trgovini	Članak 3. točka 2. Pravilnika o poslovima s posebnim uvjetima rada, za radnike koji rukuju viličarom
46.	Poslovođa mehatronike	Članak 3. točka 2., 10. i 17. Pravilnika o poslovima s posebnim uvjetima rada
47.	Mehatroničar 1	Članak 3. točka 2., 10. i 17. Pravilnika o poslovima s posebnim uvjetima rada
48.	Mehatroničar 2	Članak 3. točka 2., 10. i 17. Pravilnika o poslovima s posebnim uvjetima rada

**A.1. PODACI O POSLODAVCU I
OBJEKTIMA NAMJENJENIM ZA RAD**

Puni naziv tvrtke:

ZRAČNA LUKA DUBROVNIK d.o.o.

Dobrota 24, 20213 Čilipi, Konavle

Objekti namijenjeni za rad (s naznakom lokacije) :

Garažno tehnički blok i mehaničarska radionica

Upravna zgrada - cargo blok

Tehnički blok

Energana i elektro radionica

Upravna zgrada - stara

Objekti namijenjeni za rad (s naznakom lokacije) :

Zgrade putničkih terminal (A, B, C)

Stajanka za zrakoplove

Stručnjaci za zaštitu na radu:

Darko Marić, voditelj službe zaštite na radu i zaštite okoliša

Luka Šapro, referent zaštite na radu

A.2. NAČIN SUDJELOVANJA ODBORA ZA ZAŠTITU NA RADU:

Odbor za zaštitu na radu je osnovan, a u sastavu Odbora su:

- glavni direktor, predsjednik Odbora;
- povjerenik radnika, član;
- stručnjak ZNR, član;
- stručnjak ZNR, član;
- specijalist medicine rada, član.

Odbor se sastaje u zakonom utvrđenim rokovima. Na sjednice Odbora poziva se inspektor zaštite na radu.

B/ PODACI O POSTOJEĆEM STANJU**B.1. OPĆI PODACI O POSLODAVCU****Početak rada poslodavca:**

1962.

Ukupan broj zaposlenih:

595 zaposlenika, od kojih 399 stalno zaposlenih.

Djelatnost (s grubim opisom aktivnosti) koju poslodavac obavlja:

Uslužne djelatnosti u vezi sa zračnim prometom

NKD 2002: 63231

Tehnološki procesi

Zajedničke službe

Prihvat i otprema zrakoplova

Održavanje tehnike i inženjeringa

Trgovina

Financije i računovodstvo

OPIS TEHNOLOŠKOG PROCESA**1. Naziv tehnološkog procesa:**

Zajedničke službe

Opis:

Podrazumijeva sve pravne, kadrovske, komercijalne i financijske poslove, kao i poslove razvoja i izgradnje tvrtke. Unutar ove službe su i poslovi nabave, skladištenja i izdavanja različitog materijala i robe za potrebe tvrtke, kurirski poslovi na dostavi raznih pošiljki.

U navedenom tehnološkom procesu uočene su slijedom:

1. Opasnosti:

- mehaničke opasnosti
  - sredstva za horizontalni prijenos (prijevozna vozila: motorno vozilo, prijenosna sredstva: viličar)
  - rukovanje predmetima
- opasnosti od padova
  - pad radnika (na istoj razini)
  - pad predmeta
- opasnosti od električne struje
  - ostale električne opasnosti

2. Štetnosti:

- kemijske štetnosti

- senzibilatori (prašine)
- fizikalne štetnosti
  - buka (diskontinuirana)
  - nepovoljni klimatski uvjeti (rad na otvorenom)

3. Napori:

- statodinamički napori
  - statički: prisilan položaj tijela pri radu (stalno sjedenje, stalno stajanje, rad u skućenom prostoru)
  - dinamički (ponavljajući pokreti sa i bez primjene sile, dizanje i nošenje tereta)
- psihofiziološki napori
  - odgovornost za materijalna dobra (rukovođenje)
  - radni zahtjevi (komunikacija s osobama)
- napori vida, napori govora

3.4. Referent zaštite na radu

SEKTOR	SEKTOR OPĆIH POSLOVA
SLUŽBA	SLUŽBA ZA ZAŠTITU NA RADU I ZAŠTITE OKOLIŠA
ODJEL	ODJEL ZAŠTITE NA RADU
Naziv radnog mjesta	REFERENT ZAŠTITE NA RADU
Šifra radnog mjesta	OP601
Direktno nadređeni/ odgovornost (kome)	Voditelj Službe zaštite na radu i zaštite okoliša
Odgovornosti	<ul style="list-style-type: none"> ▪ za pravodobno pripremljene ugovore, normativne akte i dokumentaciju iz svog djelokruga rada posebno Procjenu opasnosti radnih mjesta ▪ za provedbu mjera zaštite na radu na razini Društva

Glavni zadaci	<ul style="list-style-type: none"> ▪ pružanje stručne pomoći Društvu, njegovim ovlaštenicima te radnicima i njihovim povjerenicima u provedbi i unapređivanju zaštite na radu ▪ obavlja poslova unutarnjeg nadzora nad primjenom pravila zaštite na radu □ inzistiranje na otklanjanju utvrđenih nedostatak glede zaštite na radu ▪ praćenje i raščlamba podataka u svezi s ozljedama na radu i profesionalnim bolestima te izrada godišnjeg izvješća za potrebe poslodavca organizacija i sudjelovanje u radu odbora zaštite na radu <p>- suradnja s tijelima inspekcije rada, sa Zavodom za zaštitu na radu te ovlaštenim ustanovama i trgovačkim društvima koji se bave poslovima zaštite na radu</p> <p>- osposobljavanje povjerenika radnika za zaštitu na radu i pomaganje u njihovom radu</p> <p>- koordinacija sa odjelom upravljanja ljudskim potencijalima na upućivanje radnika za utvrđivanje zdravstvene sposobnosti na poslovima s posebnim uvjetima rada te suradnja sa specijalistima medicine rada</p> <p>- suradnja sa stručnim službama Društva prilikom izgradnje i rekonstrukcije objekata namijenjenih za rad, nabave strojeva i uređaja te osobnih zaštitnih sredstava,</p> <p>- nabava zaštitne obuće i zaštitnih sredstava</p> <p>- suradnja s medicinom rada i organizacija liječničkih pregleda</p> <p>- obrada slučajeva ozljeda na radu i odštetnih zahtjeva</p> <p>- sudjelovanje u inspekcijskim nadzorima u predmetnim područjima te provedba naređenih mjera</p> <p>- poslovi interne obuke i školovanja djelatnika iz područja svog djelokruga rada za vrijeme radnog vremena.</p> <p>Po nalogu neposrednog rukovoditelja dužna je prema potrebi obavljati i druge poslove</p>
Edukacija	VŠS - prvostupnik / VSS - magistar Tehnički smjer
Kompetencije/ dodatne vještine	<ul style="list-style-type: none"> - Položen stručni ispit za stručnjaka za zaštitu na radu - Aktivno znanje engleskog jezika □ Analitičke i organizacijske sposobnosti - Samostalnost u radu i proaktivnost - Komunikacijske vještine
Radno iskustvo	3 godina radnog iskustva na poslovima zaštite na radu
Probni rad	6 mjeseci
Napomena	Ugovorom o radu mogu se pobliže urediti pitanja odgovornosti i opisa radnog mjesta ukoliko zahtjevi radnog mjesta prelaze okvire propisane u aktu o sistematizaciji.

3.5. Voditelj zaštite na radu

SEKTOR	SEKTOR OPĆIH POSLOVA
SLUŽBA	SLUŽBA ZAŠTITE NA RADU I ZAŠTITE OKOLIŠA
ODJEL	ODJEL ZAŠTITE NA RADU
Naziv radnog mjesta	VODITELJ SLUŽBE ZAŠTITE NA RADU I ZAŠTITE OKOLIŠA
Šifra radnog mjesta	OP600
Direktno nadređeni/ odgovornost (kome)	Direktor sektora općih poslova
Odgovornosti	<ul style="list-style-type: none"> - za organizaciju rada Službe zaštite na radu i zaštite okoliša - za osiguravanje uvjeta zaštite na radu radnika uposlenika, sukladno njihovim radnim zadacima - za osiguravanje uvjeta za provedbu mjera zaštite okoliša sukladno zakonskim propisima - za savjetovanje u područjima rizika koji prijete Društvu i odgovornim osobama
Glavni zadaci	<ul style="list-style-type: none"> - planira rad Službe kroz godišnji i dugoročni planu poslovanja, sukladno ciljevima Društva - nadzor rada Službe i suradnja s ostalim organizacijskim jedinicama Društva posebno prilikom izgradnje i rekonstrukcije objekata namijenjenih za rad, nabave strojeva i uređaja te osobnih zaštitnih sredstava - osposobljavanje ovlaštenika ZNR i zaposlenika za rad na siguran način - priprema internih pravilnika i smjernica koje proizlaze iz relevantnih zakona - osiguranje učinkovite suradnje s medicinom rada - praćenje inspeksijskih nadzora i kontrola provedbe naređenih mjera nabava, atestiranje i održavanje pripadajuće opreme i uređaja, u suradnji s Odjelom tehnike - osiguranje ispravnog i ažurnog vođenja svih relevantnih evidencija praćenje propisa, zakona RH kao i međunarodnih propisa u svezi sa propisima o zaštiti na radu i zaštite okoliša - izvještavanje Direktora sektora općih poslova o realizaciji planiranih aktivnosti i načinima provođenja korektivnih mjera - poslovi interne obuke i školovanja djelatnika iz područja svog djelokruga rada za vrijeme radnog vremena. <p>Po nalogu neposrednog rukovoditelja dužna je prema potrebi obavljati i druge poslove</p>
Edukacija	VSS - magistar Tehnički smjer

Kompetencije/ dodatne vještine	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Položen stručni ispit za stručnjaka za zaštitu na radu ▪ Aktivno znanje engleskog jezika ▪ Vještine rukovođenja ▪ Analitičke i organizacijske sposobnosti ▪ Samostalnost u radu i proaktivnost ▪ Komunikacijske vještine
Radno iskustvo	5 godina radnog iskustva na poslovima zaštite na radu i zaštite okoliša
Probni rad	6 mjeseci
Napomena	Ugovorom o radu mogu se pobliže urediti pitanja odgovornosti i opisa radnog mjesta ukoliko zahtjevi radnog mjesta prelaze okvire propisane u aktu o sistematizaciji.

4. PRIMJENA POSEBNIH PRAVILA ZAŠTITE NA RADU

4.1. Radna mjesta s posebnim uvjetima rada

Poslovi s posebnim uvjetima rada regulirani su temeljem članka 36. Zakona o zaštiti na radu ("Narodne novine", br. 071/2014, 118/2014, 094/2018 i 096/2018), a odnosi se na poslove pri čijem obavljanju radnik koji radi na tim poslovima, osim uvjeta propisanih Zakonom o zaštiti na radu i Zakonom o radu, obvezno mora ispunjavati propisane posebne uvjete koji se odnose na dob, stručnu osposobljenost, zdravstveno stanje, odnosno psihičku sposobnost.

Poslovi s posebnim uvjetima rada radnik i učenik pri radu moraju ispunjavati posebne uvjete radi prevencije nastanka ozljeda na radu, profesionalnih bolesti i invalidnosti, ozljeđivanja drugih osoba i oštećenja materijalnih dobara. Poseban propis koji definira poslove s posebnim uvjetima rada kao i posebne uvjete u tom smislu je Pravilnik o poslovima s posebnim uvjetima rada ("Narodne novine", br. 005/1984). Poslovi s posebnim uvjetima rada su poslovi kod kojih, uz sve primijenjene mjere zaštite na radu, postoji povećan rizik od ozljeda na radu, ozljeđivanja drugih osoba, oštećenja materijalnih dobara i pojave profesionalnih bolesti zbog izloženosti štetnostima i naporima

Zakon o zaštiti na radu ("Narodne novine", br. 071/2014, 118/2014, 094/2018 i 096/2018) članak 36. poslodavac je dužan osobu s kojom namjerava sklopiti ugovor o radu za obavljanje poslova s posebnim uvjetima rada, upućuje na pregled

specijalistu medicine rada, uputnicom koja sadrži podatke o naravi ili vrsti poslova i drugim okolnostima od utjecaja na ocjenu njezine sposobnosti za obavljanje tih poslova i mogućeg utjecaja štetnosti s mjesta rada na zdravlje radnika. Riječ je o prethodnom zdravstvenom (liječničkom) pregledu koji se obavlja prije samog zapošljavanja.

Poslodavac može zbog izvanrednih Pravilnika o poslovima s posebnim uvjetima rada ("Narodne novine", br. 005/1984), člankom 3. Propisani su poslovi s posebnim uvjetima:

1. Rukovanje i upravljanje strojevima i uređajima na mehanizirani pogon na kojim se ne može primjeniti zaštita od mehaničkih opasnosti.
2. Rukovanje i upravljanje samohodnim strojevima na mehanizirani pogon (kombajni, grejderi, utovarivači, bageri, buldožeri, strojevi za sazbijanje tla idr.).
3. Rukovanje uređajima na postrojenjima za dobivanje i preradu sirove nafte i plina
4. Rukovanje kotlovskim postrojenjima, kompresorskim stanicama i drugim energetskim postrojenjima, stanicama i posudama s komprimiranim plinovima
5. Upravljanje dizalicama na mehanizirani pogon
6. Poslovi signalista (vezivanje tereta, davanje upozorenja pri radu s dizalicama, usmjeravanje prometa, davanje upozorenja na opasnosti i dr.)
7. Rukovanje uređajima na postrojenjima za uskladištenje i preradu lako zapaljivih i eksplozivnih tekućina i plinova
8. ronilački poslovi
9. Rukovanje uređajima za opskrbu zrakom radnika u rudnicima, kesonima i pri obavljanju ronilačkih poslova
10. Montaža, održavanje i ispitivanje električnih instalacija, uređaja i postrojenja napona iznad 250 V i napona 220 V s posebnim zahtjevima
11. Podizanje skela i postavljanje oplata i ograda pri izvođenju građevinskih radova
12. Izrada eksploziva i rukovanje eksplozivom
13. Punjenje i paljenje mina
14. Poslovi vatrogasaca
15. Čuvanje ljudi i imovine vatrenim oružjem
16. Poslovi koji tijekom pretežnog dijela punog radnog vremena zahtijevaju teško fizičko naprezanje (manipulacija teretom težim od 25 kg za muškarce ili 15 kg za žene) i poslovi koji se obavljaju u nefiziološkom ili prisilnom položaju tijela

17. Poslovi koji se izvode na visini višoj od 3 m ako se primjenom osnovnih pravila zaštite na radu ne može spriječiti opasnost od pada radnika s mjesta rada

18. Poslovi kod kojih je radnik tijekom pretežnog dijela punog radnog vremena izložen fizikalnim ili kemijskim štetnostima, i to: nepovoljnoj mikroklimi, buci, vibracijama i potresanjima, povišenom atmosferskom tlaku, ionizacijskom zračenju, neionizacijskom zračenju, nefibrinogenim prašinama, fibrinogenim prašinama, organskim prašinama, parama, dimovima ili prašinama olova, žive, kroma, nikla, mangana, arsena, fosfora, kiselinama ili lužinama, parama nafte i derivata nafte, halogenim derivatima ugljikovodika, vinilklorid monomeru, benzenu i homolozima, nitro i amino derivatima benzena, umjetnim smolama i plastičnim masama, pesticidima, umjetnim gnojivima i biološkim agensima

19. Poslovi koji su određeni kao poslovi s posebnim uvjetima rada prema važećim odredbama posebnih propisa (npr. poslovi u željezničkom, zračnom i cestovnom prometu, zdravstvu, šumarstvu, građevinarstvu, industriji itd.).

Tablica 7. Primjer poslova u zračnoj luci Dubrovnik s posebnim uvjetima rada

	Popis poslova	Mjesto s posebnim uvjetima rada
1.	Referent za vođenje i asistenciju putnicima	Članak 3. točka 19. Pravilnik o poslovima s posebnim uvjetima rada , sukladno Pravilniku o stručnom osposobljavanju zaposlenika i drugih ugovorenih djelatnika aerodroma, pružatelja zemaljskih usluga i korisnika usluga aerodroma koji samostalno obavljaju zemaljske usluge (7/13)
2.	Vozač autobusa	Članak 3. točka 19. Pravilnika o poslovima s posebnim uvjetima rad sukladno Zakonu o sigurnosti prometa na cestama (NN 67/08, 48/10, 74/11, 80/13, 158/13, 92/14 i 64/15)
3.	Voditelj smjene transporta	Članak 3. točka 2. i 18. Pravilnika o poslovima s posebnim uvjetima rada te točka 19. istog Pravilnika sukladno Zakonu o sigurnosti prometa na cestama (NN 67/08, 48/10, 74/11, 80/13, 158/13 i 92/14)
4.	Čistačica / čistač -	Članak 3. točka 19. Pravilnik o poslovima s posebnim

	rukovatelj strojem za čišćenje	uvjetima rada
5.	Kontrolor opsluživanja	Članak 3. točka 19. Pravilnika o poslovima s posebnim uvjetima rada, sukladno Pravilniku o stručnom osposobljavanju zaposlenika i drugih ugovorenih djelatnika aerodroma, pružatelja zemaljskih usluga i korisnika usluga aerodroma koji samostalno obavljaju zemaljske usluge (7/13)
6.	Zapovjednik vatrogasne smjene	Članak 3. točka 14. Pravilnika o poslovima s posebnim uvjetima rada
7.	Zrakoplovni vatrogasac – vozač	Članak 3. točka 14. i 18. (prilog Pravilnika točka 18.) Pravilnika o poslovima s posebnim uvjetima rada, te točka 19. istog Pravilnika sukladno Zakonu o sigurnosti prometa na cestama (NN 67/08, 48/10, 74/11, 80/13, 158/13 i 92/14)
8.	Zrakoplovni vatrogasac	Članak 3. točka 14. i 18. (prilog Pravilnika točka 19.) Pravilnika o poslovima s posebnim uvjetima rada
9.	Voditelj smjene tehničkog prihvata	Članak 3. točka 2. i 6. Pravilnika o poslovima s posebnim uvjetima rada
10.	Referent za navođenje zrakoplova	Članak 3. točka 2., 6. i 18. (prilog Pravilnika točka 19.) Pravilnika o poslovima s posebnim uvjetima rada
11.	Zrakoplovni vatrogasac – rukovatelj aerodromskom opremom 1	Članak 3. točka 2., 14. i 18. (prilog Pravilnika točka 19.) Pravilnika o poslovima s posebnim uvjetima rada te točka 19. istog Pravilnika sukladno Zakonu o sigurnosti prometa na cestama (NN 67/08, 48/10, 74/11, 80/13, 158/13 i 92/14)
12.	Zrakoplovni vatrogasac – rukovatelj aerodromskom opremom 2	Članak 3. točka 2., 14. i 18. (prilog Pravilnika točka 19.) Pravilnika o poslovima s posebnim uvjetima rada te točka 19. istog Pravilnika sukladno Zakonu o sigurnosti prometa na cestama (NN 67/08, 48/10, 74/11, 80/13, 158/13 i 92/14)
13.	Rukovatelj aerodromskom opremom 1	Članak 3. točka 2. i 18. (prilog Pravilnika točka 18.) Pravilnika o poslovima s posebnim uvjetima rada te

		točka 19. istog Pravilnika sukladno Zakonu o sigurnosti prometa na cestama (NN 67/08, 48/10, 74/11, 80/13, 158/13 i 92/14)
14.	Rukovatelj aerodromskom opremom 2	Članak 3. točka 2. i 18. (prilog Pravilnika točka 18.) Pravilnika o poslovima s posebnim uvjetima rada te točka 19. istog Pravilnika sukladno Zakonu o sigurnosti prometa na cestama (NN 67/08, 48/10, 74/11, 80/13, 158/13 i 92/14)
15.	Rukovatelj aerodromskom sanitarnom opremom	Članak 3. točka 2. i 18. (prilog Pravilnika točka 18.) Pravilnika o poslovima s posebnim uvjetima rada te točka 19. istog Pravilnika sukladno Zakonu o sigurnosti prometa na cestama (NN 67/08, 48/10, 74/11, 80/13, 158/13 i 92/14)
16.	Nadzornik ukrcaja / iskrcaja zrakoplova	Članak 3. točka 2. i 18. (prilog Pravilnika točka 18.) Pravilnika o poslovima s posebnim uvjetima rada te točka 19. istog Pravilnika sukladno Zakonu o sigurnosti prometa na cestama (NN 67/08, 48/10, 74/11, 80/13, 158/13 i 92/14)
17.	Rukovatelj teretom 1	Članak 3. točke 16. i 18. (prilog Pravilnika točka 18. i 19.) Pravilnika o poslovima s posebnim uvjetima rada
18.	Rukovatelj teretom 2	Članak 3. točke 16. i 18. (prilog Pravilnika točka 18. i 19.) Pravilnika o poslovima s posebnim uvjetima rada
19.	Specijalist za poslove zaštitnih pregleda	Članak 3. točka 19. Pravilnika o poslovima s posebnim uvjetima rada, sukladno Zakonu o privatnoj zaštiti (NN 68/03, 31/10 i 139/10)
20.	Nadzornik zaštitnog pregleda predane prtljage	Članak 3. točka 19. Pravilnika o poslovima s posebnim uvjetima rada, sukladno Zakonu o privatnoj zaštiti (NN 68/03, 31/10 i 139/10)
21.	Referent za zaštitne preglede	Članak 3. točka 19. Pravilnik o poslovima s posebnim uvjetima rada, sukladno Zakonu o privatnoj zaštiti
22.	Zaštitar	Članak 3. točka 19. Pravilnika o poslovima s posebnim uvjetima rada, sukladno Zakonu o privatnoj zaštiti (NN 68/03, 31/10 i 139/10)

23.	Čuvar	Članak 3. točka 19. Pravilnika o poslovima s posebnim uvjetima rada, sukladno Zakonu o privatnoj zaštiti (NN 68/03, 31/10 i 139/10)
24.	Poslovođa strojarnice i transportnih sustava	Članak 3. točka 2., 4. i 17. Pravilnika o poslovima s posebnim uvjetima rada
25.	Strojar – kotlar 1	Članak 3. točka 2., 4. i 17. Pravilnika o poslovima s posebnim uvjetima rada
26.	Strojar – kotlar 2	Članak 3. točka 2., 4. i 17. Pravilnika o poslovima s posebnim uvjetima rada
27.	Automehaničar 1	Članak 3. točka 1., 2., 16. i 17. Pravilnika o poslovima s posebnim uvjetima rada
28.	Automehaničar 2	Članak 3. točka 1., 2., 16. i 17. Pravilnika o poslovima s posebnim uvjetima rada
29.	Autoelektričar 1	Članak 3. točka 2. i 17. Pravilnika o poslovima s posebnim uvjetima rada
30.	Autoelektričar 2	Članak 3. točka 2. i 17. Pravilnika o poslovima s posebnim uvjetima rada
31.	Autolakirer/ Autolimar	Članak 3. Točka 1, 16, 18. (prilog Pravilnika točka 23, 41, 50. i 51.) Pravilnika o poslovima s posebnim uvjetima rada
32.	Bravar – kovinotokar	Članak 3. točka 16. i 18. (prilog Pravilnika točka 23. i 41.) Pravilnika o poslovima s posebnim uvjetima rada
33.	Tehničar za gospodarenje otpadom i rad na sustavima vodoopskrbe i odvodnje	Članak 3. točka 16. i 18. (prilog Pravilnika točka 56.) Pravilnika o poslovima s posebnim uvjetima rada
34.	Radnik na održavanju objekta	Članak 3. točka 16. i 17. Pravilnika o poslovima s posebnim uvjetima rad
35.	Radnik na održavanju infrastrukture	Članak 3. točka 16. i 17. Pravilnika o poslovima s posebnim uvjetima rad
36.	Poslovođa hortikulturnog održavanja	Članak 3. točka 18. (prilog Pravilnika točka 18.) Pravilnika o poslovima s posebnim uvjetima te točka 19. istog Pravilnika sukladno Pravilniku o uspostavi

		aktivacijskog okvira za postizanje održive uporabe pesticida (NN 142/12) za radnike koji koriste pesticide
37.	Vrtlar – rukovatelj opremom	Članak 3. točke 1. i 18 (prilog Pravilnika točka 18.) Pravilnika o poslovima s posebnim uvjetima za radnike koji rukuju lančanom motornom pilom, te točka 19. istog Pravilnika sukladno Pravilniku o uspostavi aktivacijskog okvira za postizanje održive uporabe pesticida (NN 142/12) za radnike koji koriste pesticide
38.	Poslovođa energetike	Članak 3. točka 2,10 i 17 . Pravilnik o poslovima s posebnim uvjetima rada
39.	Energetičer 1	Članak 3. točka 2,10 i 17 . Pravilnik o poslovima s posebnim uvjetima rada
40.	Energetičer 2	Članak 3. točka 2,10 i 17 . Pravilnik o poslovima s posebnim uvjetima rada
41.	Poslovođa elektronike	Članak 3. točka 2,10 i 17 . Pravilnik o poslovima s posebnim uvjetima rada
42.	Elektroničar 1	Članak 3. točka 2,10 i 17 . Pravilnik o poslovima s posebnim uvjetima rada
43.	Elektroničar 2	Članak 3. točka 2,10 i 17 . Pravilnik o poslovima s posebnim uvjetima rada
44.	Skladištar evidentičar u komercijali	Članak 3. točka 7. Pravilnika o poslovima s posebnim uvjetima rada, te točka 19. istog Pravilnika sukladno Zakonu o zapaljivim tekućinama i plinovima (NN 108/95 i 56/10)
45.	Skladišter u trgovini	Članak 3. točka 2. Pravilnika o poslovima s posebnim uvjetima rada, za radnike koji rukuju viličarom
46.	Poslovođa mehatronike	Članak 3. točka 2,10 i 17 . Pravilnik o poslovima s posebnim uvjetima rada
47.	Mehatroničar	Članak 3. točka 2,10 i 17 . Pravilnik o poslovima s posebnim uvjetima rada

Primjena posebnih pravila zaštite na radu

Posebna pravila zaštite na radu sadrže zahtjeve glede dobi, spola, završenog stručnog obrazovanja i drugih oblika osposobljavanja i usavršavanja za rad, zdravstvenog stanja, tjelesnog stanja, psihofizioloških i psihičkih sposobnosti, kojima radnici moraju udovoljavati pri obavljanju poslova s posebnim uvjetima rada.

Posebna pravila zaštite na radu, osim navedenih zahtjeva sadrže i prava i obveze u vezi s:

- organizacijom radnog vremena i korištenjem odmora
- načinom korištenja odgovarajuće osobne zaštitne opreme
- posebnim postupcima pri uporabi, odnosno izloženosti fizikalnim štetnostima, opasnim kemikalijama, odnosno biološkim štetnostima
- postavljanjem sigurnosnih znakova kojima se daje informacija ili uputa
- uputama o radnim postupcima i načinu obavljanja poslova, posebno glede trajanja posla, obavljanja jednoličnog rada i rada po učinku u određenom vremenu (normirani rad) te izloženosti radnika drugim naporima na radu ili u vezi s radom
- postupcima s ozlijeđenim ili oboljelim radnikom do pružanja hitne medicinske pomoći, odnosno do prijema u zdravstvenu ustanovu.

4.2. Osposobljavanje radnika za rad na siguran način

Osposobljavanje radnika za rad na siguran način na radnom mjestu je proces koji ima za cilj pružiti radnoj snazi znanje i vještine za obavljanje posla na način koji je siguran za njih i njihove suradnike. Osim toga, učinkovita i kvalitetna **procjena rizika, program osposobljavanja radnika**, odnosno plan sigurnosti i **zaštite na radu** na radnom mjestu uključuje upute i smjernice za prepoznavanje opasnosti, štetnosti i napora, njihovo prijavljivanje i rješavanje incidenata.

Kod svakog poslodavca potrebno je potaknuti kulturu izvješćivanja o incidentima kako bi se bez napora moglo stvoriti sigurnije radno mjesto i identificirati na koji način

tvrtka može kontinuirano poboljšavati sigurnosno okruženje na radnom mjestu. Kada se dogodi novi incident, potrebno je primijeniti brzu metodu za prenošenja poruke svim radnicima kako se incident ne bi dogodio ponovno. Radnici moraju imati jednostavan pristup **procjeni rizika** i biti upoznati sa svim opasnostima, štetnostima i naporima kako bi o svemu tome mogli "razmišljati i učiti" na poslu.

- U svakom trenutku treba postojati mogućnost upozoravanja radnika na opasnost **PRIJE** nego što se dogodi neželjeni događaj.
- Ukoliko se neželjeni događaj dogodi, potrebno je da sve osobe koje su uključene u ovu problematiku budu u stanju nositi se sa situacijom **TIJEKOM** incidenta.
- **NAKON** incidenta, potrebna je mogućnost lakog obavješćivanja ostataka tima, kao npr. mokri pod kako bi se izbjeglo poskliznuće.

U **zaštiti na radu** radnika postoji mnogo elemenata, tako da je sve potrebno definirati i ustrojiti stabilan proces svih potrebnih aktivnosti.

Poslodavci pod zakonskom (i moralnom) odgovornošću imaju za zadatak uputiti svoje radnike kako da rade na siguran i zdrav način prije nego što uopće počnu raditi.

Osposobljavanje radnika za rad na siguran način sastavni je dio procesa "susretanja" radnika s radom, ali uz navedeno također za svoj zahtjev ima i zadatak provođenja redovitih osposobljavanja u smislu "osvježavanja usvojenih znanja i vještina" vezanih za usklađenost i učinkovitost na radu s obzirom na djelatnost poslodavca kao i postojeće ili novonastale rizike i to ne samo iz razloga što budnost radnika s vremenom opada, već i zato što se sigurnosni protokoli mijenjaju, a sve to kako bi bili u mogućnosti pratiti promjene u npr. radu opreme, materijalima i određenim ulogama u poslovanju.

Zašto je potrebno osposobljavanje radnika za rad na siguran način?

Osim očitih razloga – **zakonske regulative** i moralne odgovornosti – postoji mnogo prednosti za ulaganje više vremena i razmišljanja u dobro planirani program **osposobljavanja radnika za rad na siguran način** na radnom mjestu.

Evo nekoliko primjera:

- Niže premije osiguranja (ukoliko poslodavci imaju ugovorene police osiguranja radnika),
- Manji gubitak produktivnosti zbog ozljede na radu ili profesionalne bolesti,
- Veće zadovoljstvo radnika,
- Smanjena naknada radnika za vrijeme bolovanja zbog ozljede na radu ili profesionalne bolesti,
- Zaštita od tužbi vezanih uz odgovornost
- Buduća prevencija incidenata.

Vjerojatno samim čitanjem ovog članka svaki ozbiljan poslodavac naučio je kako svoj program **osposobljavanja radnika za rad na siguran način** može učiniti svijetlim primjerom marljivosti i kvalitete koje će u konačnici biti prepoznato.

Osposobljavanje radnika izvan odredbi zakonske regulative

Sva **osposobljavanja radnika za rad na siguran način** nisu ista. Za različite zadatke i djelatnosti postoje različiti zahtjevi vezanih uz osposobljavanja, kako u sadržaju tako i u učestalosti osposobljavanja.

Dakle, stvarno ne možemo reći da postoji "jednoobrazna metoda" kada je u pitanju **osposobljavanje radnika za rad na siguran način**.

Kada poslodavci planiraju svoj program **osposobljavanja radnika za rad na siguran način**, za cilj bi trebali imati minimiziranje incidenata, povećanje svijesti i budnosti te održavanje radnika zdravim, sretnim i produktivnim, a ne samo da se zadovolji **zakonska regulativa**.

Slika 4. Prikaz standardnog praktičnog osposobljavanja radnika za rad na siguran način [4]

Koraci do učinkovitog programa osposobljavanja radnika za rad na siguran način:

I. Identificiranje poslovnih potreba

- Identificiranje je potreba poslovanja, potencijalnih opasnosti, štetnosti i napora kao i ciljeva osposobljavanja radnika jest prvotni cilj nakon kojega slijedi analiziranje prošlih incidenata i uobičajenih opasnosti, štetnosti i napora na radnim mjestima i mjestima rada u djelatnosti koju poslodavac obavlja. Potrebno je shvatiti koje probleme treba riješiti kroz osposobljavanje radnika, a koji imaju druga rješenja poput primjene posebnih pravila **zaštite na radu** kao npr. dodjele osobnih zaštitnih sredstava, zaštitne opreme i sredstava, **znakova upozorenja** itd.

II. Aktivno uključivanje radnika

- Uključivanje radnika u razvoj, provedbu i optimizaciju programa osposobljavanja radnika, kao i doprinos npr. direktora (poslodavca), voditelja (**ovlaštenika poslodavca za zaštitu na radu**) i radnika je ključan. Oni najbolje razumiju kako se posao obavlja i gdje se kriju opasnosti, štetnosti i napori štetnih po sigurnost i zdravlje radnika.

III. Primjena pravila koja se odnose na sve „uloge“ kod poslodavca

- Stvaranje modularnih procesa osposobljavanja radnika i testiranja radnika koji se mogu primijeniti na svaku ulogu u poslovanju u skladu s propisima. Npr. upute za sigurno rukovanje oštrim predmetima jednake su za konobara i kuhara, dok se protokoli **zaštite od požara** ili rukovanje materijalom za čišćenje mogu razlikovati za svakoga od njih.

IV. Aktivno uključivanje direktora/poslodavaca i ostalih rukovodećih osoba

- Osposobljavanje direktora/poslodavaca i ostalih rukovodećih osoba/voditelja i sl. o sigurnosnim zahtjevima njihovih timova će im omogućiti da identificiraju probleme s poštivanjem sigurnosnih propisa od strane radnika.

V. Kreiranje komunikacijskih kanala

- Potrebno je uključiti komunikacijske kanale za izvještavanje o opasnostima, štetnostima i naporima u proces osposobljavanja radnika, tako da radnici znaju kome se obratiti i kako spriječiti potencijalnu nesreću u trenutku kada je to potrebno, odnosno neophodno.

VI. Testiranje i provjera znanja

- Bilo bi poželjno da svaki poslodavac obavlja „blic“ testiranje svojih radnika testovima ili iznenadnim pregledima/nenajavljenim nadzorima. Navedeno može pomoći da se odredi koliko je učinkovit program zaštite na radnom mjestu prije nego što nesreća na neugodan način „podsjeti“ sve odgovorne osobe poslodavca kako postojeći program ipak nije učinkovit koliko se prvotno mislilo.

4.3. Postavljanje sigurnosnih znakova

Poslodavac mora osigurati postavljanje sigurnosnih znakova na mjestima na kojima se rizici ne mogu izbjeći ili odgovarajuće smanjiti primjenom osnovnih pravila zaštite na radu odnosno organizacijom rada i načinom izvođenja radnih postupaka.

Pri postavljanju sigurnosnih znakova poslodavac mora uzeti u obzir procjenu rizika te osigurati da su sigurnosni znakovi stalno na predviđenom mjestu.

Bez obzira na odredbe članka 1. stavka 3. ovoga Pravilnika poslodavac mora znakove koji se odnose na cestovni, željeznički, unutarnji vodeni i zračni prijevoz, postaviti na mjestima rada gdje je to potrebno za određeni način prijevoza.

Upotreba sigurnosnih znakova

Poslodavac mora osigurati da sigurnosni znakovi koje upotrebljava ispunjavaju zahtjeve iz Priloga I. do IX. ovoga Pravilnika.

Poslodavac mora radnicima osigurati odgovarajuće usmene ili pisane upute o značenju sigurnosnih znakova koji se upotrebljavaju pri radu te ih stalno izvješćivati o svim potrebnim mjerama u svezi s njihovom uporabom.

U uputama poslodavac mora, na radnicima razumljiv način, opisati značenje znakova, posebice onih koji sadrže riječi, i način postupanja u uobičajenim i posebnim situacijama.

Radnici se moraju pridržavati uputa poslodavca o načinu postupanja vezano za postavljene sigurnosne znakove te redovito izvješćivati poslodavca/ovlaštenika poslodavca o svim potrebnim mjerama u svezi s njihovom uporabom.

Poslodavac je obvezan obavješćivati i savjetovati se s radnicima, odnosno njihovim predstavnicima o pitanjima zaštite na radu u skladu sa Zakonom o zaštiti na radu i općim propisima o radu o pitanjima koja su predmet ovoga Pravilnika, uključujući primjenu Priloga I. do IX.

5. PRIMJENA ZAŠTITE NA RADU U PODUZEĆU ZRAČNA LUKA DUBROVNIK

5.1. Primjena osnovnih pravila zaštite na radu

Osnovna pravila zaštite na radu sadrže zahtjeve kojima mora udovoljavati sredstvo rada kada je u uporabi, a osobito:

- zaštitu od mehaničkih opasnosti
- zaštitu od udara električne struje
- sprječavanje nastanka požara i eksplozije

- osiguranje mehaničke otpornosti i stabilnosti građevine
- osiguranje potrebne radne površine i radnog prostora
- osiguranje potrebnih putova za prolaz, prijevoz i evakuaciju radnika i drugih osoba
- osiguranje čistoće
- osiguranje propisane temperature i vlažnosti zraka i ograničenja brzine strujanja zraka
- osiguranje propisane rasvjete
- zaštitu od buke i vibracija
- zaštitu od štetnih atmosferskih i klimatskih utjecaja
- zaštitu od fizikalnih, kemijskih i bioloških štetnih djelovanja
- zaštitu od prekomjernih napora
- zaštitu od elektromagnetskog i ostalog zračenja
- osiguranje prostorija i uređaja za osobnu higijenu.

Osnovna pravila zaštite na radu imaju prednost u primjeni u odnosu na posebna pravila zaštite na radu.

5.2. Postupak testiranja na alkohol

Voditelj smjene treba prijaviti da se radnik nalazi u alkoholiziranom stanju te zove stručnjaka zaštite na radu kako bi se radnik testirao. Tvrtka može testirati svoje radnike ukoliko ima alkotest koji je baždareni. Prilikom testiranja trebaju biti prisutni i svjedoci (povjerenik radnika, ovlaštenik poslodavca) kako se ne bi kršila radnikova prava. Ako se utvrdi da je radnik pod utjecajem alkohola slijedi mu opomena pred otkaz te radnik odlazi kući. Ukoliko radnik ponovno dođe na posao pod utjecajem alkohola ili konzumira alkohol na radnom mjestu slijedi mu otkaz. Nakon provedenog testiranja ispunjava se zapisnik o provedenom alkotestu. Ako radnik odbija alkotest smatra se da je pod utjecajem alkohola.

5.3. Zapisnik o testiranju

Nakon obavljenog testiranja radnika, treba se napraviti zapisnik o utvrđivanju prisutnosti alkohola u organizmu radnika. U zapisnik se upisuju izmjerena koncentracija alkohola u dahu u promilima te je li radnik pod utjecajem alkohola ili nije. Utvrđivanjem koncentracije alkohola u krvi u izdahnutom zraku pomoću alkohol metra se provodi pomoću digitalnog uređaja s neposrednim očitanjem. Ukoliko je radnik pod utjecajem alkohola, radnik se mora udaljiti s radnog mjesta. Ako radnik odbija pristupiti provjeri alkoholiziranosti također se mora udaljiti s radnog mjesta. Na kraju zapisnika potpisuje se očevidac, ovlaštenu radnik , ovlaštenik poslodavca ,povjerenik radnika i ispitanu radnik. Zapisnik se čuva u arhivi kod stručnjaka zaštite na radu.

6. ZAKLJUČAK

Zdravlje i sigurnost na radnom mjestu predstavljaju važan aspekt svake radne organizacije. Ona je definirana Zakonom o radu, različitim pravilnicima i smjernicama. Svaki poslodavac dužan je osigurati svojim radnicima sigurno mjesto obavljanja posla te sukladnom tome procjenjivati rizik i provoditi mjere prevencije ozljeda i nesreća. Pregledom dostupnih smjernica vidljivo je da se o pitanju prilagođavanja radnog mjesta i zaštite radnika raspravljalo i još uvijek raspravlja. Upravo takve smjernice poput EU-OSHA smjernica pomogle su poslodavcima ispuniti uvjete vezane uz osiguravanje sigurnog radnog mjesta i provođenje mjera prevencije. Dakle, mnogo je različitih faktora o kojima treba razmišljati u pogledu sigurnosti radnika na izdvojenom mjestu. Iako osiguravanje adekvatne opreme i 37 osposobljavanje radnika su u prvom pogledu najčešće stvari na koje poslodavci pomisle, vidljivo je da su tu određeni psihološki faktori, ekonomski i socijalni faktori koji utječu na rad, koncentraciju i produktivnost, a samim time u ovisnosti su i sa sigurnim radnim okruženjem. Stoga, efektivnije zakonski reguliranje sigurnosti rada na izdvojenom mjestu je nužno, posebice što brzi tehnološki napredak i suvremeni način života posebice za neke vrste poslova jako teže, a donekle i zahtijevaju takav načinu rada koji nije usko vezan za prostorije poslodavca.

Svrha zaštite na radu je stvarati sigurne radne uvjete kako bi se spriječili zastoji u odvijanju tehnoloških/proizvodnih/uslužnih i drugih radnih procesa s mogućim posljedicama za zdravlje i život radnika kao što su ozljede na radu, profesionalne bolesti i druge bolesti u svezi s radom. Vrlo je važna dobra organizacija rada, radnik je dužan poslove obavljati s dužnom pažnjom te pri tome voditi računa o svojoj sigurnosti i zdravlju, kao i sigurnosti i zdravlju ostalih radnika, a na poslodavcu je da radnicima omogući uvjete za siguran rad.

7. LITERATURA

1. <https://www.airport-dubrovnik.hr/60/index.html#POVIJEST>
2. <https://www.airport-dubrovnik.hr/storage/upload/articles/Brosura>
3. <https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzben>
4. https://hr.wikipedia.org/wiki/Pravila_za%C5%A1tite_na_radu
5. <https://www.hdusluge.hr/2021/08/23/poslovi-s-posebnim-uvjetima-rada/>
6. https://www.strabag.hr/databases/internet/_public/content.nsf/web/HR-STRABAG.HRN-dubrovnik.html
7. Procjena rizika Zračna luka Dubrovnik

8. PRILOZI

8.1. POPIS SLIKA

Slika 1. Zračna Luka Dubrovnik [1].....	3
Slika 2. Infrastruktura građenja Zračne luke Dubrovnik [2].....	5
Slika 3 . Unutarnje ustrojstvo [3].....	6
Slika 4. Prikaz standardnog praktičnog osposobljavanja radnika za rad na siguran način [4].....	41

8.1. POPIS TABLICA

Tablica 1. Izvori fizikalnih štetnosti	13
Tablica 2. Izvori kemikalija.....	13
Tablica 3. Popis radne opreme.....	14
Tablica 4. Popis osobne zaštitne opreme.....	18
Tablica 5. Popis potrebnih ispitivanje	20
Tablica 6. Popis poslova s posebnim uvjetima rada	21
Tablica 7. Primjer poslova u zračnoj luci Dubrovnik s posebnim uvjetima rada.....	32